

JIHOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÝ ÚŘAD

Odbor kancelář hejtmanky

Úsek vedoucího odboru

U Zimního stadionu 1952/2

370 76 České Budějovice

KUCBX00XQJG2

Váš dopis zn.:

Ze dne: 20. 10. 2020

Naše č. j.: KUJCK 135007/2020

Sp. zn.: KHEJ 131222/2020/kakr SO

Vyřizuje: Bc. Kamila Křížová

Telefon: 386 720 225

E-mail: krizovak@kraj-jihocesky.cz

Datum: 2. 11. 2020

Odpověď na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb.

Vážený pane magistře,

dne 20. 10. 2020 obdržel Krajský úřad Jihočeského kraje Vaši žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 9. 10. 2020, v níž požadujete poskytnutí následujících informací:

Písemné vyhotovení (anonymizované) rozhodnutí ze dne 1. dubna 2020 vydaného Krajským úřadem Jihočeského kraje ve věci: Zamítnutí žádosti Ředitelství silnic a dálnic vyvlastnění pozemků motocentra pro stavbu dálnice D3 u Tábora, které je vedené pod spisovou značkou, která není veřejně známá.

Jedná se následující pozemky:

- Pozemek parc .č. 1155/1 o výměře 9290 m², č. LV: 5516, vlastníkem je Milan Král a.s.,
- Pozemek parc .č. , o výměře 1770 m², č. LV: , vlastníky jsou a TAARTRADE spol. s r.o.
- Pozemek parc .č. , o výměře 354 m², č. LV: , vlastníkem je ,
- Pozemek parc .č. , o výměře 1068 m², č. LV: , vlastníkem je ,

vše v katastrálním území Měšice u Tábora, Katastrální úřad pro Jihočeský kraj, Katastrální pracoviště Tábor

Na toto rozhodnutí odkazují mj. níže uvedené články:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/verdict-hejtmanstvi-kvuli-stavbe-dalnice-d3-stat-pozemky-vyvlastnit-nesmi-97526>

<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3070642-motocentrum-u-tabora-zustanepuvodnim-majitelum-rsd-neuspelo-s-vyvlastnenim-a-nemuze>

Dále bychom Vás rádi požádali o písemné vyhotovení (anonymizované) rozhodnutí Ministerstva dopravy České republiky ze dne 21.7.2020, kterým bylo výše uvedené rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje zrušeno.

Na toto rozhodnutí odkazuje níže uvedený článek:

<https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/md-vratilo-kraji-zamitavy-verdikt-kvyvlastneni-pozemku-pro/r~74f38202cb7411eab0f60cc47ab5f122/>

K výše uvedené žádosti Vám sdělujeme následující:

Vaší žádosti jsme vyhověli a příloze Vám zasíláme anonymizované Rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje čj. KUJCK 18097/2020 a anonymizované Rozhodnutí Ministerstva dopravy čj. 10/2020-92-RLS/5.

S pozdravem

Mgr. Petr Soukup
vedoucí odboru

2x Příloha

KUJCK 18097_2020.pdf

Rozhodnutí Ministerstva dopravy čj. 10_2020_920_RLS_5.pdf

KRAJSKÝ ÚŘAD

JIHOČESKÝ KRAJ

Odbor regionálního rozvoje, územního plánování a stavebního řádu

Oddělení stavebního řádu

U Zimního stadionu 1952/2

370 76 České Budějovice

Naše č. j.: KUJCK 18097/2020
Sp. zn.: OREG/134734/2019/adka
Vyřizuje: JUDr. Adéla Kamenská
Telefon: 386 720 155
Datum: 30.3.2020

ROZHODNUTÍ

Výroková část

Krajský úřad – Jihočeský kraj, odbor regionálního rozvoje, územního plánování a stavebního řádu, podle § 2e odst. 1 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 416/2009 Sb.), a § 10 a § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), jako správní orgán věcně a místně příslušný k vedení vyvlastňovacího řízení (vyvlastňovací úřad) podle zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě, ve znění pozdějších předpisů (zákon o vyvlastnění), po posouzení žádosti o odejmutí vlastnického práva

1. ■■■■■ nar. ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ (vyvlastňovaný 1), k níže uvedeným nemovitostem:

- jednotce č. ■■■■■ (jiný nebytový prostor), v budově ■■■■■ ■■■■■ na pozemku st. p. č. ■■■■■ (zastavěná plocha, nádvoří), spolu s podílem ■■■■■ na společných částech budovy a pozemku zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor na LV č. ■■■■■ pro obec Tábor, katastrální území Měšice u Tábora,
- podílu ■■■■■ na pozemku p. č. ■■■■■ (zastavěná plocha a nádvoří) se stavbou ■■■■■ ■■■■■ (jiná stavba), vše v katastrálním území Měšice u Tábora, zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. ■■■■■ pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora,
- podílu ■■■■■ na pozemku p. č. ■■■■■ (zast. plocha a nádvoří), zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. ■■■■■ pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora
- podílu ■■■■■ na pozemku p. č. ■■■■■ (trvalý travní porost) zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. ■■■■■ pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora (dále jen nemovitosti 1).

2. ■■■■■ nar. ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ (vyvlastňovaný 2), k níže uvedeným nemovitostem:

- stavby čp. ■■■■■ na pozemcích p. č. ■■■■■ a ■■■■■
- pozemku p. č. ■■■■■ (trvalý travní porost),
- pozemku st. p. č. ■■■■■ (zast. plocha a nádvoří)
- pozemku p. č. ■■■■■ (ostatní plocha),

vše zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. ■■■■■ pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora (dále jen nemovitosti 2).

3. společnosti TAARTRADE spol. s r.o., IČO: 281 56 544, Měšice 557, 391 56 Tábor (vyvlastňovaný 3), k níže uvedeným nemovitostem:

- a) jednotce č. 557/1 (jiný nebytový prostor), v budově Měšice čp. 507 na pozemku st. p. č. 1155/30 (zastavěná plocha, nádvoří), spolu s podílem 3184/6104 na společných částech budovy a pozemku zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor na LV č. 6041 pro obec Tábor, katastrální území Měšice u Tábora,
- b) podílu 365/763 na pozemku p. č. 1155/30 (zastavěná plocha a nádvoří) se stavbou Měšice č.p. 557 (jiná stavba), vše zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. 6038 pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora,
- c) podílu 1/2 na pozemku p. č. 1155/33 (zast. plocha a nádvoří), zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. 5610 pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora
- d) podílu 1/2 na pozemku p. č. 1155/29 (trvalý travní porost) zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. 5610 pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora (dále jen nemovitosti 3),

za účelem uskutečnění stavby „Dálnice D3 Tábor – Veselí nad Lužnicí, stavba 0306 – obchvat Tábora (pravý jízdní pás)“ jako veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury [§ 170 odst. 1 písm. a), § 2 odst. 1 písm. l) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů], kterou dne 20. 11. 2019 podalo **Ředitelství silnic a dálnic ČR**, IČO: 659 93 390, Na Pankráci 546/56, 145 05 Praha 4 (vyvlastnitel), dospěl k závěru, že v řízení nebylo prokázáno splnění podmínek pro vyvlastnění, a proto rozhodl takto:

Podle § 24 odst. 1 zákona o vyvlastnění se žádost zamítá.

Účastníci řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu a § 17 zákona o vyvlastnění:

Vyvlastnitel:

Ředitelství silnic a dálnic ČR, Na Pankráci 546/56, 140 00 Praha, zastoupené JUDr. Martinem Janouškem, Na Pankráci 1683/127, 140 00 Praha

Vyvlastňovaní:

■■■■■ nar. ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■
 ■■■■ ■■■■ nar. ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■
 TAARTRADE spol. s r. o., Měšice 557, 391 56 Tábor,
 všichni zastoupení Mgr. Radanou Vítovcovou, Pod Tržním nám. 612/6, 390 01 Tábor

Zástavní věřitel:

Komerční banka, a. s., IČO: 45317054, Na Příkopě 969/33, 110 00 Praha

Oprávněný z věcného břemene:

Milan Král a. s., IČO: 48203734, Pod Stromovkou 211, 370 01 Litvínovice, zastoupený JUDr. Vlastimilem Hájkem, Krajinská 224/37, 370 01 České Budějovice

Odůvodnění

I. Z žádosti a přiložených dokladů zjistil vyvlastňovací úřad tento skutkový stav:

Dne 20. 11. 2019 obdržel vyvlastňovací úřad žádost vyvlastnitelů o odejmutí vlastnického práva vyvlastňovaných k nemovitostem 1, 2, 3 v k. ú. Měšice u Tábora, a to za účelem získání práv k pozemku potřebnému pro uskutečnění stavby „Dálnice D3 Tábor – Veselí nad Lužnicí, stavba 0306 – obchvat Tábora“

(pravý jízdní pás)" jako veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury [§ 170 odst. 1 písm. a), § 2 odst. 1 písm. l) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)].

Vyvlastnitel žádá odnětí vlastnického práva s odkazem na § 170 stavebního zákona. Uvádí (bod 43-45 žádosti), že potřebnost odejmutí práva vyvlastňovaných na připojení pro uskutečnění stavby vyplývá z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 8. 2013, z rozhodnutí NSS čj. 7 As 95/2013-74 ze dne 10. 10. 2013 a z rozhodnutí ministra dopravy ze dne 2. 12. 2013 (všechna zmiňovaná rozhodnutí jsou přílohou žádosti). Bez práva na připojení by nemovitosti vyvlastňovaných zůstaly bez přístupu, tudíž by je nebylo možné užívat vůbec, příp. s nepřiměřenými obtížemi. Vyvlastnitel tak využil možnost vyplývající z § 3b odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb. a rozšířil odpovídající postup na úplné vlastnické právo k nemovitostem, namísto „pouhého“ odejmutí práva na připojení. Právo na připojení přitom vzniklo chybným rozhodnutím stavebního úřadu a brání uskutečnění stavby.

Stavba dálnice D3 je jako stavba veřejně prospěšná vymezena v územně plánovací dokumentaci a je v souladu s Politikou územního rozvoje ČR. Tuto skutečnost vyvlastnitel prokazuje Zásadami územního rozvoje Jihočeského kraje a výkresy z grafické části Územního plánu města Tábor. Stavba je v těchto dokumentech vedena jako stavba veřejně prospěšná. Uvedenou dokumentací prokazuje i soulad stavby s cíli a úkoly územního plánování.

Veřejný zájem na stavbě odůvodňuje s odkazem na Politiku územního rozvoje ČR tím, že D3 je součástí základní sítě dálnic ČR a transevropské dopravní sítě (TEN-T), její výstavba zajistí dopravní potřeby obyvatelstva, zvýšení bezpečnosti provozu a snížení dopadu provozu na životní prostředí. V předmětném úseku má stavba sloužit současně jako obchvat města Tábor. Modernizace celého úseku je potřebná z dopravně – bezpečnostního hlediska s ohledem na blízkost sjezdu Čekanice na km 76 a zejména sjezdu Měšice na km 79, který se nachází v blízkosti připojení vyvlastňovaných nemovitostí na současnou silnici I/3. Je tak třeba, aby celý úsek měl parametry dálnice a nebyl přerušen úsekem silnice I. třídy.

Stavby, které jsou součástí nemovitostí, měly mít pouze dočasný charakter (do doby výstavby D3). Pochybením Okresního úřadu v Táboře a MěÚ Tábor byly povoleny na dobu neurčitou. Postup vyvlastnitel tak směřuje k nápravě pochybení těchto úřadů. Je tak zřejmé, že veřejný zájem na uskutečnění účelu vyvlastnění převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaných.

Potřebná práva se od vyvlastňovaných nepodařilo získat dohodou. Návrh kupní smlouvy byl doručen vyvlastňovanému 1 dne 15. 7. 2019, vyvlastňovanému 2 dne 29. 7. 2019 a vyvlastňovanému 3 dne 16. 7. 2019. Na základě reakce vyvlastňovaných proběhlo ústní jednání 24. 9. 2019, k dohodě nedošlo. Vyvlastnitel nemůže vyhovět požadavkům vyvlastňovaných, protože část z nich (nárok na náhradu škody způsobené provozní činností a náhradu škody způsobené průtahy ve stavebním řízení) směřuje proti subjektům odlišným od vyvlastnitel. Podmínka přípustnosti vyvlastnění dle § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění tak byla s ohledem na § 3 odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb. splněna.

Vyvlastnitel dále nad rámec věci uvádí, že není možné ponechat stávající sjezd k nemovitostem vzhledem k technickým normám a omezením vyplývajících z § 10 odst. 3 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (silniční zákon), stejně tak nelze zřídit připojení zcela jiné.

Vyvlastnitel v závěrečném návrhu požaduje, aby vyvlastňovací úřad o věci rozhodl mezeitímním rozhodnutím dle § 4a zákona č. 416/2009 Sb. s tím, že podmínky pro vyvlastnění jsou splněny a lze předpokládat, že určení výše náhrady bude složité.

K žádosti vyvlastnitel přiložil:

1. Výpisy z katastru nemovitostí (LV č. [REDAKCE])
2. Oznámení o zahájení stavebního řízení čj. 269/2012-910-IPK/3, ze kterého vyplývá že dne 24. 4. 2012 oznámilo ministerstvo dopravy na základě žádosti vyvlastnitel zahájení řízení o povolení stavby "Dálnice D3, Tábor-Veselí nad Lužnicí, stavba 0306-obchvat Tábora (pravý jízdní pás)" v rozsahu následujících stavebních objektů: "SO 6-102-úprava komunikace v km 76,765 79,125; SO 6-106-úprava pro hlásky; SO 6-176-Příjezdy k DUN; SO 6-190-Svislé a vodorovné značení (definitivní); SO 6-250-Opěrné zdi (pro hlásky); SO 6-310-Přeložky a úpravy kanalizací; SO 6-340-Opravy stávajících

DUN a jejich příslušenství; SO 6-491-Systém SOS, Kabelové vedení; SO 6-492-Systém SOS, Hlásky; SO 6-493-Systém SOS, Meteostanice; SO 6-496-Systém SOS, Kabelové prostupy a kabelovody; SO 6-497 Systém SOS, Automatické sčítače dopravy; SO 6-806-Vegetační úpravy" (dále jen "stavba"). V oznámení jsou uvedeny pozemky v k. ú. Měšice stavbou dotčené; vyvlastňované pozemky uvedeny nejsou

3. Rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 5 A 72/2013-137 ze dne 14. 8. 2013, kterým se ruší rozhodnutí ministra dopravy ze dne 12. 4. 2013, č. j. 9/2013-510-RK/6 a věc se vrací dalšímu řízení
4. Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 95/2013-74 ze dne 10. 10. 2013, kterým byla zamítnuta kasační stížnost
5. Rozhodnutí ministra dopravy ze dne 2. 12. 2013, kterým bylo zrušeno rozhodnutí ze dne 16. 11. 2012 a věc vrácena k novému projednání
6. Výzva Ministerstva dopravy ze dne 11. 3. 2019, kterou byl vyvlastnitel vyzván k podání žádosti o vyvlastnění do 29. 2. 2020
7. Usnesení Ministerstva dopravy ze dne 12. 3. 2019
8. ZÚR – textová část
9. ZÚR – výkres ploch a koridorů dopravní infrastruktury, výkres veřejně prospěšných staveb
10. Územní plán města Tábor – textová část, výkres koncepce dopravní infrastruktury
11. Politika územního rozvoje ČR
12. Rozhodnutí Okresního úřadu v Táboře o udělení výjimky z ochranného pásma
13. Rozhodnutí MÚ Tábor o umístění stavby ze dne 13. 10. 1998
14. Rozhodnutí MÚ Tábor o povolení stavby ze dne 8. 2. 1999
15. Rozhodnutí MÚ Tábor o povolení užívání stavby ze dne 30. 6. 2000
16. Návrhy na uzavření kupních smluv spolu s průvodním dopisem a dodejkami
17. Znalecký posudek č. 1606-39/2019 ze dne 7. 5. 2019
18. Dopis [redacted] [redacted] ze dne 29. 7. 2019
19. Dopis Taartrade spol. s r. o. ze dne 27. 8. 2019
20. Zápis z jednání ze dne 18. 9. 2019
21. Katastrální mapa se zákresem pozemků navržených k vyvlastnění
22. Souhlas MÚ Tábor ze dne 17. 5. 2012

Veřejný zájem na účelu vyvlastnění převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaných.

Práva k pozemkům nelze získat jinak, vyvlastňovaní nepřijali ve lhůtě 90 dnů nabídku vyvlastnitel na odkoupení nemovitostí.

S ohledem na splnění podmínek § 4a zákona č. 416/2009 Sb. žádá vyvlastnitel o vydání mezitímního rozhodnutí.

Z doložených výpisů z katastru nemovitostí je zjištěno, že:

[redacted] [redacted] (vyvlastňovaný 1) je vlastníkem

a) jednotky č. [redacted] (jiný nebytový prostor), v budově [redacted] [redacted] [redacted] na pozemku st. p. č. [redacted] (zastavěná plocha, nádvoří), spolu s podílem [redacted] na společných částech budovy a pozemku zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor na LV č. [redacted] pro obec Tábor, katastrální území Měšice u Tábora,

b) podílu [redacted] na pozemku p. č. [redacted] (zastavěná plocha a nádvoří) se stavbou [redacted] [redacted] [redacted] (jiná stavba), zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. [redacted] pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora,

c) podílu [redacted] na pozemku p. č. [redacted] (zast. plocha a nádvoří), zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. [redacted] pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora,

d) podílu [redacted] na pozemku p. č. [redacted] (trvalý travní porost) zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. [redacted] pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora.

Nemovitosti 1 jsou zatíženy:

- aa) věcným břemenem jízdy a užívání při budování údržbě kanalizace (oddíl C LV č. ■■■■ pro k. ú. Měšice u Tábora),
- bb) věcným břemenem jízdy, volného pohybu, příjezdu a výjezdu dle GP č. 609-43/1998 (oddíl C LV č. ■■■■ pro k. ú. Měšice u Tábora),
- cc) věcným břemenem jízdy, příjezdu a výjezdu a užívání vybudovaných komunikací dle GP 609-403/1998 (oddíl C LV č. ■■■■ pro k. ú. Měšice u Tábora).

■■■■ (vyvlastňovaný 2) je vlastníkem:

- a) stavby čp. ■■■■ na pozemcích p. č. ■■■■ | ■■■■
- b) pozemku p. č. ■■■■ (trvalý travní porost),
- c) pozemku st. p. č. ■■■■ (zast. plocha a nádvoří),
- d) pozemku p. č. ■■■■ (ostatní plocha),

vše zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. ■■■■ pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora (dále jen nemovitosti 2).

Nemovitosti 2 jsou zatíženy:

- aa) věcným břemenem jízdy a užívání při údržbě kanalizace (oddíl C LV č. ■■■■ pro k. ú. Měšice u Tábora),
- bb) věcným břemenem jízdy, volného pohybu, příjezdu a výjezdu dle GP č. 609-43/1998 (oddíl C LV č. ■■■■ pro k. ú. Měšice u Tábora).

TAARTRADE spol. s r. o. (vyvlastňovaný 3) je vlastníkem:

- a) jednotky č. 557/1 (jiný nebytový prostor), v budově Měšice čp. 507 na pozemku st. p. č. 1155/30 (zastavěná plocha, nádvoří), spolu s podílem 3184/6104 na společných částech budovy a pozemku zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor na LV č. 6041 pro obec Tábor, katastrální území Měšice u Tábora,
- b) podílu 365/763 na pozemku p. č. 1155/30 (zastavěná plocha a nádvoří) se stavbou Měšice č.p. 557 (jiná stavba), vše v katastrálním území Měšice u Tábora, zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. 6038 pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora,
- c) podílu 1/2 na pozemku p. č. 1155/33 (zast. plocha a nádvoří), zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. 5610 pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora
- d) podílu 1/2 na pozemku p. č. 1155/29 (trvalý travní porost) zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. 5610 pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora

Nemovitosti 3 jsou zatíženy:

- aa) věcným břemenem jízdy a užívání při údržbě kanalizace (oddíl C LV č. 5610 pro k. ú. Měšice u Tábora),
- bb) věcným břemenem jízdy, volného pohybu, příjezdu a výjezdu dle GP č. 609-43/1998 (oddíl C LV č. 5610 pro k. ú. Měšice u Tábora),
- cc) věcným břemenem jízdy, příjezdu a výjezdu a užívání vybudovaných komunikací dle GP 609-403/1998 (oddíl C LV č. 5610 pro k. ú. Měšice u Tábora),
- dd) zástavním právem smluvním pro Komerční banka, a. s., Na Příkopě 969/33, 110 00 Praha (oddíl C LV č. 5610 pro k. ú. Měšice u Tábora).

Z katastrální mapy vyplývá, že vyvlastňované nemovitosti, které využívají vyvlastňování k podnikání (jedná se zejména o stavbu motocentra a pneuservisu), jsou na komunikaci I/3 napojeny přes sousední pozemky se stanicí PHM ve vlastnictví ARMEX Oil, s. r. o., přístup přes tyto pozemky je od sjezdu z komunikace zajištěn věcným břemenem. Rozhodnutí o připojení ke komunikaci vydalo Ministerstvo dopravy dne 17. 8. 1995 pro vlastníka sousedních pozemků (nyní ARMEX Oil, s. r. o.), a to na dobu určitou, do doby výstavby dálnice. Stavba dálnice započala v roce 2008.

Z doložených podkladů vyvlastňovací úřad zjistil, že dne 16. 7. 1998 rozhodl Okresní úřad v Táboře k žádosti vyvlastňovaných o povolení výjimky z ochranného pásma silnice I/3 v km: 89,800-90,000. V podmínkách uvedl, že vjezd a výjezd k povolovaným stavbám je řešen přes stávající připojení sousedních pozemků (čerpací stanice PHM). Pro dané území se jedná o jediný sjezd, další nebude povolen.

Dne 3. 9. 1998 rozhodl Městský úřad Tábor o umístění stavby pneuservisu a čerpací stanice LPG. V podmínce rozhodnutí č. 8 odkázal na rozhodnutí Okresního úřadu v Táboře ze dne 16. 7. 1998, podle něhož bude navržen sjezd. Dne 13. 10. 1998 rozhodl Městský úřad Tábor o umístění stavby motocentra, podmínka č. 8 je totožná jako v uvedeném rozhodnutí.

Dne 8. 2. 1999 vydal Městský úřad Tábor vyvlastňovaným dvě stavební povolení, a to jednak pro pneuservis a čerpací stanici LPG, jednak pro motocentrum. V podmínkách uvedl, že příjezd na pozemek a výjezd z něj je řešen napojením na stávající obslužnou komunikaci k čerpací stanici PHM.

Dne 29. 6. 2000 vydal Městský úřad Tábor kolaudační rozhodnutí, jímž povolil užívání pneuservisu a čerpací stanice LPG, dne 30. 6. 2000 pak úřad povolil užívání motocentra. V obou rozhodnutích se opět uvádí, že příjezd a výjezd je řešen napojením na stávající obslužnou komunikaci k čerpací stanici PHM; podmínky územního rozhodnutí i stavebního povolení byly splněny.

Dne 15. 2. 2012 vydal krajský úřad vyjádření, podle kterého nemůže silniční správní orgán postupovat podle § 10 odst. 4 silničního zákona (to znamená zrušit sjezd z komunikace), protože právo připojení ke komunikaci, založené rozhodnutím Ministerstva dopravy č. j. 18166/95 ze dne 17. 8. 1995, zaniklo dnem zahájení stavby dálnice.

Dne 24. 4. 2012 ministerstvo dopravy na základě žádosti vyvlastnítele zahájilo řízení o povolení stavby "Dálnice D3, Tábor-Veselí nad Lužnicí, stavba 0306 - obchvat Tábora (pravý jízdní pás)" v rozsahu následujících stavebních objektů: "SO 6-102-úprava komunikace v km 76,765 79,125; SO 6-106-úprava pro hlásky; SO 6-176-Příjezdy k DUN; SO 6-190-Svislé a vodorovné značení (definitivní); SO 6-250-Opěrné zdi (pro hlásky); SO 6-310-Přeložky a úpravy kanalizací; SO 6-340-Opravy stávajících DUN a jejich příslušenství; SO 6-491-Systém SOS, Kabelové vedení; SO 6-492-Systém SOS, Hlásky; SO 6-493-Systém SOS, Meteostanice; SO 6-496-Systém SOS, Kabelové prostupy a kabelovody; SO 6-497 Systém SOS, Automatické sčítače dopravy; SO 6-806-Vegetační úpravy".

Dne 16. 11. 2012 povolilo ministerstvo stavbu "Dálnice D3, Tábor-Veselí nad Lužnicí, stavba 0306 - obchvat Tábora (pravý jízdní pás)" v rozsahu uvedených stavebních objektů.

Vyvlastňovaní podali proti rozhodnutí rozklad, který ministr dopravy zamítl dne 12. 4. 2013 a napadené rozhodnutí potvrdil.

Rozhodnutí ministra dopravy ze dne 12. 4. 2013 zrušil Městský soud v Praze rozhodnutím č. j. 5 A 72/2013-137, ve kterém vyslovil názor, že „Vydal-li stavební úřad stavebníkům pro jejich provozovny (zde pneuservis, čerpací stanice a motocentrum) časově neomezená rozhodnutí o umístění stavby, stavební povolení a kolaudační rozhodnutí (§ 39, § 66 a § 82 stavebního zákona z roku 1976), mají stavebníci právo trvale užívat jak tyto provozovny, tak i obslužnou pozemní komunikaci ležící na sousedním pozemku, kterou stavební úřad schválil jako jediný příjezd k provozovně ze silnice I. třídy (§ 4 odst. 2 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona; § 9 odst. 2 vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu). To platí i tehdy, jestliže samotnému vlastníkovi sousedního pozemku bylo povoleno pouze dočasné připojení obslužné komunikace k silnici I. třídy“.

Kasační stížnost proti rozhodnutí městského soudu zamítl Nejvyšší správní soud rozhodnutím č. j. 7 As 95/2013-74 ze dne 10. 10. 2013, přičemž uvedl, že: „Povinnost silničního správního úřadu v řízení o připojení k pozemní komunikaci podle § 10 odst. 4 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích,

posuzovat v širších souvislostech připojení k pozemní komunikaci nelze přenášet na stavebníka, a to ani v podobě povinnosti stavebníka zjišťovat, jakým způsobem nebo v jakém rozsahu bylo povoleno připojení ostatních nemovitostí k pozemní komunikaci", a dále „pokud stavební úřad neposoudil řádně otázku připojení nemovitostí žalobců k rychlostní silnici I/3, v důsledku čehož byla přiznána sousedícím subjektům veřejná subjektivní práva o různém rozsahu, nemá na právní postavení žalobců žádný vliv, že rozhodnutí o připojení vydané společností ARMEX Oil, s. r. o., pozbylo platnosti. Žalobcům je i nadále přiznáno v důsledku pochybení stavebního úřadu veřejné subjektivní právo využívat obslužnou komunikaci z titulu rozhodnutí vydaných v řízeních o jejich vlastních žádostech“.

Z rozhodnutí správních soudů je tak zřejmé, že i když původní souhlas s připojením na komunikaci byl vydán vlastníkem stavby čerpací stanice PHM do doby zahájení stavby dálnice D3, tak toto omezení se nevztahuje na nemovitosti vyvlastňovaných, povolených a kolaudovaných jako stavby na dobu neurčitou, ke kterým právo sjezdu z komunikace I/3 vyplývá právě ze stavebního povolení a kolaudačního rozhodnutí.

Toto právo pak brání ve vydání předmětného stavebního povolení, protože z dálnice není napojení možné.

Z obsahu žádosti o vydání stavebního povolení plyne, že se jedná o úpravu stávající komunikace I/3 tak, aby splňovala parametry dálnice; tedy nejedná se o stavbu, která by vyžadovala rozhodnutí o umístění stavby.

II. Průběh řízení

1. Vyvlastňovací úřad oznámil všem účastníkům zahájení řízení dne 12. 12. 2019, zároveň nařídil ústní jednání na 21. 1. 2020.

2. Dne 17. 1. 2020 obdržel vyvlastňovací úřad vyjádření, ve kterém zástupce vyvlastňovaných uvádí tyto námítky:

Čl. II. Námítka č. 1 – nepřipustnost návrhu na zahájení řízení pro vadné vymezení účastníků řízení.

V bodech 1. - 18. odůvodňuje nepřipustnost návrhu na vyvlastnění z důvodu, že do okruhu účastníků řízení na straně vyvlastňovaných nezahrnul vyvlastnitel [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] (manželka vyvlastňovaného č. 2). [REDAKCE] [REDAKCE] je vlastníkem stavby a technologie čerpací stanice LPG na pozemku p. č. [REDAKCE] v k. ú. Měšice u Tábora, stavba není evidována v katastru nemovitostí. Stavba byla povolena rozhodnutím MÚ v Táboře ze dne 8. 2. 1999 a kolaudována dne 29. 6. 2000. [REDAKCE] [REDAKCE] tuto stanici provozuje na základě živnostenského oprávnění. Je též účastníkem stavebního řízení. Vyvlastnitel neučinil před podáním žádosti vyvlastnění žádný návrh na odkoupení čerpací stanice. Návrh na vyvlastnění je proto nepřipustný.

Čl. III. Námítka č. 2 – nepřipustná retroaktivita.

V bodech 19 – 42 namítá, že řízení je vedeno podle nesprávných předpisů. Na řízení o vyvlastnění se nevztahuje zákon o vyvlastnění a zákon č. 416/2009 Sb. ve znění účinném ke dni podání žádosti (to znamená ve znění novely, která umožňuje vydání mezitímního rozhodnutí), ale vztahují se na něj zákony ve znění účinném ke dni zahájení řízení o povolení stavby. To dovozuje z přechodných ustanovení zákona o vyvlastnění i zákona č. 416/2009 Sb., která nepravou retroaktivitu vylučují. Použitím zákonné úpravy účinné ke dni podání žádosti o vyvlastnění dochází k zásahu do práv a povinností založených před 1. 9. 2019.

Dále uvádí, že stavba již fakticky existuje, jedná se tedy o stavbu černou, pro účely takové stavby sousední pozemky vyvlastnit nelze.

Čl. IV. Námítka č. 3 – věcná nepříslušnost správního orgánu, nezákonnost vyvlastnění v průběhu řízení o dodatečném povolení stavby.

V bodech 43 - 45 tvrdí vyvlastňovaní, že s ohledem na nutnost postupovat podle předpisů platných v době podání žádosti o stavební povolení je příslušným správním orgánem k vedení řízení Městský úřad v Táboře.

Čl. V. Námítka č. 4 - nesplnění podmínky § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění.

Vyvlastňování namítají nesplnění podmínek pro vyvlastnění, a to § 4 odst. 1 a odst. 3 zákona o vyvlastnění. Nemovitosti vyvlastňovaných stavbě nijak nebrání, se stavbou dálnice, která již byla dokončena, pouze sousedí. Pro splnění účelu vyvlastnění tak nemovitosti vyvlastňovaných potřebné nejsou. Nepřiměřené obtíže pro vyvlastnítele představuje právo vyvlastňovaných na připojení jejich nemovitostí ke komunikaci.

Čl. VI. Námitka č. 5 – vyvlastnitel nevyvinul dostatečné úsilí k tomu, aby dosáhl dohody s vyvlastňovanými a

S odkazem na rozhodnutí NSS č. j. 7 As 174/2014-44 ze dne 23. 10. 2014 uvádí, že i když stavební povolení bylo zrušeno již před 5 lety, tak kontakt vyvlastnítele s vyvlastňovanými byl minimální. Dne 2. 6. 2014 se uskutečnilo jednání s ministrem dopravy A. Prachařem, ze kterého vyplynulo, že Česká republika odškodní vyvlastňované obdobně jako ARMEX Oil, s. r. o., tj. za újmu způsobenou provozní činností ve výši stanovené znaleckým posudkem. Ačkoli byl posudek vyhotoven, vyvlastnitel zastavil jednání a k dohodě nedošlo. Dopisem ze dne 20. 5. 2015 bylo vyvlastňovaným oznámeno, že vyvlastnitel nemůže odkoupit nemovitosti, neboť by porušil zákon č. 219/2000 Sb. V roce 2017 pak vyvlastnitel nabídl odškodnění za ztrátu přístupu ve výši 2 661 000 Kč, s tím, že by nemovitosti zůstaly bez jakéhokoli přístupu a majetek vyvlastňovaných by se tak stal zcela bezcenným.

Vyvlastňování se snažili dosáhnout řešení i prostřednictvím žaloby, ta však byla zamítnuta proto, že slib ministra dopravy neměl písemnou formu.

Vyvlastňování utrpěli škodu tím, že jsou ztížením podmínek pro sjezd každodenně omezení ve svém podnikání.

V červenci 2019 pak vyvlastňování obdrželi nabídku na odkup nemovitostí, cena však zahrnovala pouze tržní ocenění nemovitostí. Šlo tak o nabídku pouze formální. Na nabídku reagovali vyvlastňování nesouhlasem s nabídnutou kupní cenou. Nesouhlasně se vyjádřili i k požadavku vyklidit nemovitosti na vlastní náklady do 60 dnů ode dne provedení vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí (čl. 7.1 smlouvy). Navrhli lhůtu prodloužit o 6 měsíců. Nesouhlasili s tím, že není nahrazována újma již dříve způsobená nezákonným postupem České republiky, přičemž mezi ministerstvem dopravy a vyvlastňovanými běží soudní spor o náhradu škody. Na schůzce dne 24. 9. 2019 uvedli, že jsou ochotni uzavřít kupní smlouvy za předpokladu, že cena vyjádří i odškodnění za újmu způsobenou provozní činností (znalecký posudek Ing. Zdeňka Kubísky z roku 2014). Vyvlastnitel na schůzce nebyl schopný reagovat ani na ostatní požadavky (viz výše) vyvlastňovaných, včetně požadavku na náhradu stěhovacích nákladů.

Čl. VII. Námitka č. 6 – vyvlastnitel nedostatečně odůvodnil, proč nelze zvolit jiné řešení – tj. připojit nemovitosti vyvlastňovaných na komunikaci.

Vyvlastňování jsou přesvědčeni, že vyvlastnitel má (resp. měl by mít) k dispozici rozpracované alternativní řešení pro připojení na dálnici D3, např. odpočívku v místě sjezdu k čerpací stanici ARMEX Oil, tato varianta byla jednou ze zvažovaných před zahájením stavby. Vyvlastnění tak není jedinou možností, jak dokončit uvedený úsek dálnice. Vyvlastnitel by tak měl doložit, že tato varianta není vůbec možná. Navrhuje proto přerušování řízení do doby prokázání nemožnosti zřízení napojení ze strany vyvlastnítele.

Čl. VIII. Námitka č. 7 – Odškodnění – diskriminační postup vyvlastnítele vůči vyvlastňovaným.

Vyvlastňování uvádějí, že společnost ARMEX Oil, s. r. o., přes jejíž pozemek p. č. 1178/22 v k. ú. Měšice u Tábora byl zřízen sjezd na komunikaci I/3 (nyní dálnice D3), a to i ve prospěch vyvlastňovaných, obdržela (i přes skutečnost, že její stavba byla stavbou dočasnou) od vyvlastnítele v souvislosti se stavbou, na základě dohody o náhradě škody způsobené zamezením přístupu k čerpací stanici, částku 49 000 000 Kč. Předmětem dohody přitom nebyla koupě pozemků, které zůstaly ve vlastnictví společnosti. Vyvlastňování tak trvají na stejném přístupu. Náhradu škody určil znalec Zdeněk Kubísek ve znaleckém posudku z roku 2014 částkou 41 400 000 Kč.

Čl. IX. Námitka č. 8 – nezákonnost s ohledem na nečinnost správního orgánu a trvajících zásahů do práv vyvlastňovaných.

Vyvlastňování upozorňují na délku stavebního řízení, které je neustále přerušováno. Současný stav je nežádoucí, omezuje jak motoristy, tak vlastníky nemovitostí. Provizorní řešení není nápravou předchozího stavu, kdy byli vyvlastňování zcela bez přístupu.

Čl. X. Námitka č. 9 – Reálně hrozící separace odškodnění celé újmy vyvlastňovaných, jež jim náleží z důvodu nezákonného postupu vyvlastnítele, a s tím související nezákonnost postupu vyvlastňovacího úřadu, zásah do ústavního práva na ochranu majetku.

Vyvlastňovaní namítají, že pokud by vyvlastňovací úřad vydal mezitímní rozhodnutí, došlo by k separaci nároků vyvlastňovaných a nepřiměřenému zásahu do jejich práv. Nemovitosti vyvlastňovaných nebrání realizaci a provozování stavby. Provedením černé stavby došlo k zásahu do jejich práv odříznutím přístupu k nemovitostem, protiprávní postup nelze zhojit vyvlastněním, dodatečné povolení černé stavby nemůže být obhajitelné ani poukazováním na veřejný zájem, který nijak nezpochybňuje.

Vyvlastnitel se vyjadřuje v médiích tak, že poškozují dobrou pověst vyvlastňovaných.

Čl. XI. Námitka č. 10 – nedůvodnost a nezákonnost vyvlastnění vlastnického práva pro rozpor tohoto postupu se závazným právním názorem v rozhodnutí ministra dopravy ze dne 2. 12. 2013.

Vyvlastňovaní jsou přesvědčeni, že vyvlastnitel se má řídit právním názorem vysloveným v rozhodnutí ministra dopravy ze dne 2. 12. 2013. V uvedeném rozhodnutí je vysloven právní názor, že vyvlastnitel se má snažit uzavřít dohodu o odškodnění, příp. zajistit přístup k nemovitostem jinak. Tento právní názor je závazný a zavazuje i vyvlastnítele jako účastníka řízení. Jakýkoli jiný postup Ministerstva dopravy mimo meze tohoto rozhodnutí bude nezákonný. Ve správním spise vedeném ke stavebnímu řízení neexistují žádné doklady svědčící o snaze vyvlastnítele dohodnout se na odškodnění.

Vyvlastňovaní se naopak snaží dohody dosáhnout, jak plyne i z podání žaloby na splnění dohody uzavřené na jednání s ministrem dopravy Ing. Prachařem.

Uvedené rozhodnutí zavazuje i vyvlastňovací úřad, který se také musí s tímto závazným názorem vypořádat.

Odškodnění ve výše uvedeném smyslu není to samé, jako náhrada za vyvlastnění, právo na odškodnění musí být vyvlastňovacím úřadem zohledněno. Návrh na vyvlastnění, který nezohledňuje i odškodnění, je vadný.

Čl. XII Shrnutí – zkreslování informací vyvlastnítelem, zasahování do dobré pověsti vyvlastňovaných.

Vyvlastňovaní namítají, že vyvlastnitel úmyslně dezinterpretuje některé informace v jejich neprospěch. Konkrétně neustále podsouvá vyvlastňovacímu úřadu závěr, že správní orgány rozhodly vadně o povolení a kolaudaci stavby motocentra a úkolem vyvlastňovacího úřadu je chybu napravit.

3. Při ústním jednání dne 21. 1. 2020 předložil vyvlastnitel doplnění k žádosti o vyvlastnění, která má, s ohledem na nestandardnost a komplikovanost, věc blíže osvětlit.

A. Vymezení a charakter práva na připojení

Vyvlastnitel konstatuje, že v rámci přezkumu rozhodnutí ministerstva dopravy správní soudy dospěly k závěru, že vyvlastňovaní disponují veřejným subjektivním právem na připojení svých nemovitostí k pozemní komunikaci.

Vyvlastňovaným však nesvědčí žádné rozhodnutí silničního správního orgánu dle § 10 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Jediné rozhodnutí je povolení Ministerstva dopravy ze dne 17. 8. 1995 č. j. 18166/1995, vydané ve prospěch bývalé čerpací stanice na pozemcích p. č. [REDAKCE] a [REDAKCE]. Toto povolení zaniklo ke dni zahájení stavby dálnice. To potvrdil i krajský úřad ve vyjádření ze dne 15. 2. 2012 (vyjádření přiloženo).

Vzhledem ke skutečnosti, že neexistuje žádné rozhodnutí o povolení připojení, nemůže se vyvlastnitel domáhat jeho zrušení postupem podle § 10 odst. 4 silničního zákona.

Správní soudy tak konstatovaly, že vyvlastňovaným byla vydána rozhodnutí, která autoritativně vyslovila, že vyvlastňovaní budou moci trvale užívat stávající komunikaci k čerpací stanici PHM, tedy nemohou o jedinou přístupovou cestu přijít v důsledku vydání stavebního povolení na stavbu dálnice.

B. Naplnění účelu vyvlastnění a přípustnosti vyvlastnění dle žádosti

Právo na připojení tak brání stavbě D3, dokud bude toto právo existovat, nelze vydat stavební povolení. Právo na připojení je tak potřebné pro uskutečnění veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury a lze je odejmout nebo omezit ve smyslu § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona, stejně tak i podle § 17 odst. 1 písm. a) silničního zákona.

Vyvlastnitel nemá jinou možnost, jak se domoci odstranění překážky pro stavbu D3, než právě skrze vyvlastňovací řízení. To vyplývá i z názoru Ministerstva dopravy, které je odvolacím orgánem, a které vyvlastnítele k podání návrhu vyzvalo. Vyvlastnitel využil i možnost dle § 3b odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb. a postup dle § 3b odst. 1 - 5 rozšířil na vlastnické právo k nemovitostem. Domáhá se tak úplného odejmutí vlastnického práva k nemovitostem namísto pouhého odejmutí práva na připojení.

Vyvlastnitel odkazuje na rozhodnutí NSS č. j. 2 As 22/2017 ze dne 26. 4. 2017, které posuzovalo přípustnost vyvlastnění v situaci, kdy potřebnost práv nevyplývá přímo z faktické realizace stavby. Dle NSS je tak přípustné vyvlastnění práv, která umožní splnění podmínky, bez které nelze realizovat účel vyvlastnění (§ 3 odst. 1 zákona č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění), spadají rovněž taková práva, která jsou potřebná pro splnění podmínek stanovených ve výrokové části příslušného územního rozhodnutí o umístění stavby [(§ 77 písm. a) téhož zákona)]. To i v případě, že tato práva nejsou nezbytně nutná k faktické realizaci stavby". V předmětné věci brání realizaci stavby právo na připojení, tuto překážku lze odstranit poskytnutím náhrady vyvlastňovaným za ztrátu (omezení) tohoto práva. Vyvlastnění tedy představuje naplnění podmínky stanovené soudy.

Potřebnost ve smyslu § 3 odst. 1 a § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění tak může být právního, nikoli pouze faktického charakteru.

Právo na připojení nelze nahradit zřízením náhradního sjezdu na dálnici, ani zřízením zcela jiného připojení, zrušení práva se nepodařilo získat ani dohodou s vyvlastňovanými. V případě nepřipustnosti žádosti by tak neexistoval způsob, jak dosáhnout stavebního povolení. Předmětná rozhodnutí správních soudů nemiřila k zamezení výstavby dálnice, jejich podstatou bylo, aby byla vyvlastňovaným poskytnuta náležitá náhrada. K tomu slouží vyvlastňovací řízení.

V souvislosti s výše uvedeným vyvlastnitel opět odkazuje na rozhodnutí NSS, dle kterého „pokud by totiž vyvlastnění nemělo být vztaženo zejména též na stavby na pozemcích p. č. X a X, resp. pokud by se nejednalo o stavby vyvlastnitelné pro jejich nezbytnost k uskutečnění účelu vyvlastnění, pak by a contrario vyvlastnitel nemohl v případě absence dohody s jejich vlastníkem (stěžovatelem) žádným legálním způsobem dosíci jejich odstranění, tj. naplnění jedné z podmínek realizace účelu vyvlastnění (tj. realizace územním rozhodnutím umístění stavby)".

Poukazuje na ustanovení § 2 zákona o vyvlastnění, dle kterého je vyvlastnění definováno jako „odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu". Skutečnost, že právo na připojení nemá výslovnou formu služebnosti, není překážkou vyvlastnění, protože zákon s tímto počítá. Situace je obdobná situaci, kdyby bylo zřízeno ve prospěch vyvlastňovaných věcné břemeno průchodu, stezky atd.

4. Při ústním jednání dne 21. 1. 2020 kromě výše uvedených námitek předložila zástupkyně vyvlastňovaných plnou moc [REDAKCE] a uvedla, že ve vyvlastňovacím řízení nemůže být řešeno právo na sjezd k nemovitostem vyvlastňovaných, které je založeno veřejnoprávním rozhodnutím.

5. Zástupce vyvlastnítele požádal o lhůtu k vyjádření k námitkám vyvlastňovaných, a to s ohledem na jejich obsáhlost, shodně i zástupkyně vyvlastňovaných. Ústní jednání proto vyvlastňovací úřad přerušil s tím, že bude pokračovat dne 17. 2. 2020.

6. Dne 4. 2. 2020 obdržel vyvlastňovací úřad od vyvlastňovaných repliku k doplnění návrhu vyvlastnítele ze dne 21. 1. 2020, ve které se uvádí:

1. Vyvlastnitel si je vědom nedostatku splnění podmínek přípustnosti vyvlastnění, proto se dovolává při posouzení méně formalistického výkladu. Tento argument je lichý, protože extenzivní výklad přípustnosti vyvlastnění je v rozporu s principy vyvlastňovacího řízení. Rozhodnutí NSS č. j. 2 As 22/2017-57 ze dne 26. 4. 2017, na které vyvlastnitel odkazuje, na projednávanou věc nedopadá. Vyvlastnění veřejnoprávního práva na připojení ke komunikaci je v rozporu s § 1 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Předmětem vyvlastnění

mohou být výlučně soukromoprávní věcná práva, tj. právo vlastnické a věcná břemena upravená v hlavě II., §§ 979 - 1474 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. To vyplývá i z definice pojmu vyvlastnění v § 2 zákona o vyvlastnění.

2. Z návrhu na vyvlastnění je patrné, že překážkou vydání stavebního povolení nejsou vyvlastňované nemovitosti, ale veřejnoprávní právo na připojení. Návrh na vypořádání vlastnických práv vyvlastňovaných přidal vyvlastnitel bez souhlasu vyvlastňovaných. Zahnutím vlastnických práv do žádosti o vyvlastnění s odkazem na § 3b odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb. nelze zhojit nedostatek podmínek pro vyvlastnění veřejnoprávního práva na vyvlastnění.

3. K vyvlastnitem tvrzené nemožnosti zřízení náhradního sjezdu z dálnice D3 z důvodu konfliktu s požadavky silničního zákona uvádí, že pokud by vyvlastnitel měl skutečný zájem o prověření této možnosti, požádal by u příslušného správního orgánu o zahájení řízení o udělení výjimky.

4. Vzhledem k uvedenému navrhuji zamítnutí návrhu.

7. Na námítky vyvlastňovaných ze dne 20. 1. 2020 reagoval vyvlastnitel vyjádřením ze dne 13. 2. 2020.

1. Uvádí, že účastenství ██████████ ██████████ není teoreticky možné s ohledem vymezení účastníků řízení v § 17 zákona o vyvlastnění. Kromě toho vlastnictví ██████████ ██████████ k LPG stanici nebylo skutečně prokázáno ani závazně konstatováno.

2. K tvrzené nepřipustné retroaktivitě uvádí, že řízení bylo zahájeno za účinnosti zákona č. 416/2009 Sb., ve znění novely č. 169/2018 Sb. Skutečnost, kdy bylo zahájeno stavební řízení, není v otázce aplikace odpovídajícího znění právního předpisu na vyvlastňovací řízení relevantní. Vzhledem k tomu je nedůvodná i námitka nepřipustnosti vyvlastňovacího úřadu.

3. K přípustnosti vyvlastnění a jeho rozsahu uvádí, že využil možnosti vyplývající z § 3b odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb., která tento postup vyvlastniteli umožňuje; pokud by této možnosti nevyužil, vyvlastňovaní by namítali, že bez práva na připojení nemohou nemovitosti užívat.

Právo na připojení je svou povahou právo věcné, vázané na konkrétní nemovitou věc, protože mohlo být (s odkazem na rozhodnutí NSS č. j. 1 As 73/2011-316) založeno pouze územními rozhodnutími, stavebními povoleními a kolaudačními rozhodnutími. Toto právo vymezuje i mantinely vlastnického práva, zejména právo věc užívat (§ 1012 občanského zákoníku). Právo je tak součástí vlastnického práva, případně může být chápáno jako právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo stavbě.

S odkazem na účel vyvlastnění vyplývající z § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona a dále § 17 odst. 2 písm. a) silničního zákona tvrdí, že vyvlastnění je přípustné, byť právo na připojení není běžným předmětem vyvlastnění, což je dáno tím, že vzniká jen vzácně na základě nesprávných rozhodnutí správních orgánů v konkrétní věci. K tíži vyvlastnitele nemůže jít skutečnost, že si vyvlastňovaní obtížně uchopitelné právo na připojení nenechali zapsat do katastru nemovitostí, aby bylo lépe vyjádřeno.

4. Vyvlastnitel odmítá námitku, že nevyvinul dostatečné úsilí k dosažení dohody s vyvlastňovanými s tím, že vyvlastňovaní zcela opominuli ustanovení § 3 odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb., které je speciální úpravou vymezující splnění této podmínky přípustnosti vyvlastnění. V rozhodnutí NSS č. j. 7 As 174/2014-44, na které vyvlastňovaní odkazují, nebyla aplikace tohoto ustanovení řešena, protože v této podobě neexistovalo. V daném případě vyvlastňovaní trvají na celkovém narovnání se státem, bez tohoto narovnání odmítají nemovitosti prodat. Jejich nároky jim soudy nebyly přiznány, vyvlastnitel pak nemůže uspokojit nároky, které jsou vznášeny proti jinému subjektu (ČR – Ministerstvo dopravy). Vyvlastňovaní nejsou ani schopni vymezit požadovanou částku. Vyvlastnitel je při nakládání veřejnými prostředky vázán zákonem, splnění podmínky § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění nemůže představovat takovou dohodu, která by překračovala překročení mantinelů stanovených zákonem.

Vyvlastnitel tak nemohl řešit výhrady vyvlastňovaných k návrhu dohody (délka lhůty k vyklizení atd.), když vyvlastňovaní odmítali přistoupit na „pouhé“ odkoupení nemovitostí.

Stavbu dálnice blokují pouze finanční požadavky vyvlastňovaných, kteří nesprávně interpretují rozhodnutí správních soudů, to znamená, že se domnívají, že na jejich základě mají nárok vůči státu na odškodnění

veškeré újmy vzniklé v souvislosti se stavbou. Podstatou rozhodnutí přitom je, že vyvlastňování nemohou bez náhrady (finanční, příp. ve formě náhradního připojení) přijít v důsledku stavby o připojení na komunikaci. Vyvlastnitel takovou náhradu nabídl, a to na základě znaleckého posudku. Vyvlastňování se nemohou domáhat libovolné výše náhrady.

Ostatní nároky vyvlastňovaných, jejichž možnou separaci namítají, nemohou být řešeny v rámci vyvlastňovacího řízení.

Vyvlastňovací řízení je jedinou cestou, jak může být řešena výše náhrady za ztrátu práva na připojení.

5. Neexistuje jiné řešení situace než vyvlastnění. Zřízení sjezdu z dálnice je nemožné pro rozpor s příslušnými právními a závaznými technickými normami. Tento názor zastává i Ministerstvo dopravy, které vede stavební řízení. Konkrétně se jedná o nedostatečnou vzdálenost sjezdu od mimoúrovňové křižovatky a splnění podmínky § 10 odst. 3 silničního zákona, kde podmínkou připojení stavby k dálnici je účel stavby a existence odpočívky. Takto se ministerstvo vyjádřilo i ve vyjádření ke kasační stížnosti (viz rozhodnutí NSS č. j. 7 As 95/2013-74).

Již existující sjezd není sjezdem z dálnice, ale pouze faktickým sjezdem ze stávající silnice I/3, kdy dosavadní povolení již zaniklo (viz vyjádření krajského úřadu z 15. 2. 2012). Zřízení sjezdu z dálnice v těchto místech není možné ze shodných důvodů. Ministerstvo dopravy nepovolí připojení na dálnici ani z již existujícího sjezdu, ani z nového sjezdu přímo k nemovitostem.

Dne 17. 2. 2020 pokračovalo ústní jednání. Účastníci uvedli, že k dohodě nedošlo a že setrvávají na svých stanoviscích, přičemž se odkazují na svá písemná vyjádření. Další důkazy nenavrhují, s podklady pro rozhodnutí jsou seznámeni. Vyvlastňovací úřad dal účastníkům možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí do deseti dnů (§ 36 odst. 3 správního řádu), stejnou možnost poskytl nepřítomným účastníkům, kterým ukončení dokazování oznámil dne 17. 2. 2020.

Dne 27. 2. 2020 obdržel vyvlastňovací úřad vyjádření vyvlastnitel k podkladům pro rozhodnutí. Vyvlastnitel znovu konstatoval, že podmínky pro vyvlastnění jsou splněny. Uvedl, že se domáhá vyvlastnění vlastnického práva k nemovitostem, které zahrnuje i právo na připojení. Pro případ, že by právo na připojení bylo od vlastnického práva k nemovitostem oddělitelné, využil možnosti rozšíření vyvlastnění dle § 3b odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb.

Právo na připojení je svým obsahem, povahou a důsledky věcným břemenem. Pokud by tak právo bylo oddělitelné, jedná se o věcné břemeno.

Zákon o vyvlastnění umožňuje i omezení nebo odnětí práva odpovídajícího věcnému břemenu, neupravuje tedy vyvlastnění „pouze“ věcného břemene, nýbrž i dalších práv, která věcným břemenům odpovídají, ač nejsou výslovně upravena v občanském zákoníku. Kromě toho § 3 odst. 1 zákona č. 416/2009 Sb. umožňuje vyvlastnění jakýchkoli práv.

Právo na připojení není veřejným subjektivním právem ve smyslu § 10 odst. 4 silničního zákona, jediné právo, které na základě rozhodnutí silničního správního orgánu vzniklo, zaniklo ke dni zahájení stavby dálnice (viz sdělení stavebního úřadu ze dne 15. 2. 2012).

Případný závěr vyvlastňovacího úřadu o nemožnosti vyvlastnit samostatně právo na připojení znamená, že je třeba přistoupit k odnětí celého vlastnického práva k nemovitostem, jehož je toto právo součástí.

Opětovně odkazuje na rozhodnutí NSS č. j. 2 As 22/2017-57, dle kterého je přípustné vyvlastnění práv, která umožní splnění právní podmínky, bez které nelze realizovat účel vyvlastnění.

Protože podmínky pro vyvlastnění jsou splněny a mezi účastníky panuje pouze neshoda o výši náhrady, požaduje vydání mezitímního rozhodnutí ve smyslu § 4a zákona č. 416/2009 Sb.

III. K věci vyvlastňovací úřad uvádí:

1. Žádost vyvlastnítele měla jak náležitosti stanovené v § 37 správního řádu, tak v § 18 zákona o vyvlastnění. Vyvlastnitel k žádosti doložil i přílohy dle § 18 odst. 3 zákona o vyvlastnění. Žádost tak bylo možné projednat.

Při posouzení věci vyvlastňovací úřad postupoval podle zákona č. 184/2006 Sb. (zákon o vyvlastnění), ve znění účinném od 31. 8. 2018, zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění účinném od 1. 9. 2018 a s ohledem na skutečnost, že se jedná o odejmutí práv pro stavbu dálnice, která je stavbou dopravní infrastruktury ve smyslu § 1 odst. 2 písm. a) zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (zákon č. 416/2009 Sb.), tak i tímto zákonem, a to ve znění účinném od 1. 8. 2019. Předpisy v uvedeném znění se vyvlastňovací úřad řídil s ohledem na datum podání žádosti o vyvlastnění (20. 11. 2019).

Zákonem č. 416/2009 Sb. se řídí i věcná a místní příslušnost vyvlastňovacího úřadu, když podle § 2e zákona č. 416/2009 Sb. je příslušný k vedení územního řízení a řízení o vyvlastnění, jehož předmětem je stavba dopravní infrastruktury, krajský úřad kraje, na jehož území se má stavba uskutečnit.

Účastníky řízení vymezil vyvlastňovací úřad v souladu s § 17 zákona o vyvlastnění tak, že za ně považuje vyvlastnítele, vyvlastňované a oprávněného z věcných břemen váznoucích na vyvlastňovaných pozemcích.

2. Dále se vyvlastňovací úřad zabýval tím, zda byly splněny podmínky pro vyvlastnění.

Podle čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod je vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.

Obecná ustanovení Listiny jsou konkretizována v zákoně o vyvlastnění, který zejména upřesňuje a doplňuje podmínky vyvlastnění (§ 3 - § 5 zákona o vyvlastnění).

Podle § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění „Vyvlastnění je přípustné jen pro účel vyvlastnění stanovený zvláštním zákonem a jen jestliže veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného. Vyvlastnění není přípustné, je-li možno práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění získat dohodou nebo jiným způsobem“.

Podle odst. 2 „Sleduje-li se vyvlastněním provedení změny ve využití nebo v prostorovém uspořádání území, včetně umístění staveb a jejich změn, lze je provést, jen jestliže je v souladu s cíli a úkoly územního plánování“.

Podle § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění „Vyvlastnění lze provést jen v takovém rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem“.

Podle odst. 2 „Veřejný zájem na vyvlastnění musí být prokázán ve vyvlastňovacím řízení“.

Podle odst. 3 „Není-li možné pozemek, stavbu nebo jejich část, popřípadě právo odpovídající věcnému břemenu užívat bez vyvlastňovaného pozemku, stavby nebo jejich částí či věcného břemene buď vůbec, nebo jen s nepřiměřenými obtížemi, lze na ně rozšířit vyvlastnění, jestliže o to vyvlastňovaný požádá, i když není nezbytné k dosažení daného účelu“.

Náhrada za vyvlastnění je upravena v § 10 a násl. zákona o vyvlastnění.

Veškeré podmínky pro vyvlastnění musí být splněny současně.

3. Vyvlastňovací úřad se předně zabýval vymezením předmětu vyvlastnění v kontextu žádosti, ze které vyplývá, že za základní překážku bránící vyvlastnění považuje připojení ke komunikaci, přičemž vyvlastnění nemovitostí požaduje na základě rozšíření odnětí práva na připojení o odejmutí vlastnického práva k nemovitostem.

3.1. Na stavbu není vydáno územní rozhodnutí, vyvlastnitel podal na základě vyjádření Městského úřadu v Táboře, stavebního úřadu, že územní rozhodnutí není potřeba, žádost o stavební povolení. Jedná se o

úpravy stávající komunikace tak, aby měla parametry dálnice, mezi ty mimo jiné patří i zrušení sjezdů, které odporují příslušným normám. Z této žádosti je zřejmé, že nemovitosti, obsažené v žádosti o povolení stavby, nejsou k jejímu uskutečnění ani užívání potřebné, a to ani ve smyslu § 17 odst. 2 písm. a) silničního zákona.

Vydání stavebního povolení brání nikoli samotné nemovitosti, ale právo sjezdu z komunikace I/3 k nim, což v žádosti o vyvlastnění a svých dalších vyjádřeních předložených v průběhu řízení tvrdí i vyvlastnitel.

3.2. Vyvlastnitel v žádosti vymezil předmět vyvlastnění tak, že „rozšířil odpovídající postup z práva na připojení na úplné vlastnické právo k nemovitostem“, a to s odkazem na § 3b odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb., podle kterého „Postup podle odstavců 1 až 5 lze rozšířit i na právo k pozemku nebo stavbě, které není nezbytné pro uskutečnění stavby dopravní infrastruktury, pokud by v důsledku převodu práv podle § 3a tento pozemek nebo stavbu nebylo možné užívat vůbec nebo jen s nepřiměřenými obtížemi“. Vyvlastňovací úřad je názoru, že tento postup možný není. Citované ustanovení se vztahuje pouze na jednání před podáním žádosti o vyvlastnění, což je zřejmé ze znění celého § 3b zákona č. 416/2009 Sb., který v jednotlivých odstavcích upravuje podmínky pro určení výše kupní ceny v případech, kdy nabyvatelem je stát. Odstavec 6 pak rozšiřuje možnost vyvlastnitelů již před zahájením řízení nabídnout vlastníkově odkoupení i dalších nemovitostí, aniž by bylo nutné zahajovat vyvlastňovací řízení, v rámci kterého (před novelizací zákona č. 416/2009 Sb.) teprve mohlo být o další nemovitosti vyvlastnění rozšířeno, a to na základě žádosti vyvlastňovaného (§ 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění).

3.3. Vyvlastnitel nemůže žádat o vyvlastnění pozemků s použitím § 3b odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb. Podle § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění „Není-li možné pozemek, stavbu nebo jejich část, popřípadě právo odpovídající věcnému břemenu užívat bez vyvlastňovaného pozemku, stavby nebo jejich částí či věcného břemene buď vůbec, nebo jen s nepřiměřenými obtížemi, lze na ně rozšířit vyvlastnění, jestliže o to vyvlastňovaný požádá, i když není nezbytné k dosažení daného účelu“. Z uvedeného ustanovení tak zcela jasně vyplývá, že rozšíření vyvlastnění o nemovitosti, jejichž užívání by bylo po vyvlastnění „základního“ potřebného práva ztížené nebo nemožné, je v rámci vyvlastňovacího řízení v dispozici pouze vyvlastňovaných. Jsou to vyvlastňovaní, kteří mají právo posoudit, zda takové nemovitosti chtějí mít, i přes ztížené užívání, ve svém vlastnictví, či zda, s odkazem na § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění, požádají o rozšíření vyvlastnění.

Vyvlastňovací úřad přitom konstatuje, že o zrušení „práva na připojení“ vyvlastnitel nežádá, z obsahu žádosti je zřejmé, že žádá výhradně o odejmutí vlastnického práva k nemovitostem.

3.4. Pokud se týče argumentace vyvlastnitelů rozhodnutím Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 22/2017-57 ze dne 26. 4. 2017, pak je vyvlastňovací úřad názoru, že toto rozhodnutí na projednávanou věc nedopadá. Rozhodnutí se vztahuje na situaci, kdy o rozšíření vyvlastnění žádal vyvlastňovaný právě dle § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění, žádal přitom o rozšíření vyvlastnění na stavbu na pozemku pro uskutečnění účelu vyvlastnění potřebném, která dle podmínek územního rozhodnutí měla být demolována, tudíž i tato stavba byla potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění (stavby dálnice). Podmínka demolice stavby, určená v územním rozhodnutí, byla v předmětné věci onou právní podmínkou, bez které nebylo možné realizovat účel vyvlastnění. NSS tak dovodil, že „návrh na rozšíření vyvlastnění dle § 4 odst. 3 uvedeného zákona může být podán nejen ohledně pozemků a staveb, jejichž vyvlastnění není nezbytné k dosažení daného účelu, nýbrž (a minori ad maius) též ohledně pozemků a staveb, jejichž vyvlastnění je nezbytné k dosažení daného účelu, avšak navzdory tomu nebylo požadováno vyvlastnitelům v žádosti o zahájení vyvlastňovacího řízení“. V projednávané věci není v žádném rozhodnutí pravomocně stanovena podmínka, ze které by vyplývalo, že bez vyvlastňovaných nemovitostí stavbu uskutečnit nelze a rozšíření vyvlastnění se nedomáhají vyvlastňovaní, ale vyvlastnitel. Nelze se však domáhat rozšíření vyvlastnění proti vůli vyvlastňovaných.

Závěry vyplývající z výše uvedeného rozhodnutí NSS tak nepotvrzují přípustnost vyvlastnění dle žádosti, jak vyvlastnitel tvrdí, a již vůbec ne s ohledem na použití ustanovení § 3b odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb., který vyvlastnitel označuje za ekvivalent § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění. Jak je již výše uvedeno, ustanovení § 3b odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb. upravuje postup při jednání před zahájením řízení, na řízení samotné se nevztahuje. Jiný je i smysl tohoto ustanovení; zatímco § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění dává vyvlastňovanému možnost bránit se proti tomu, aby v jeho vlastnictví zůstaly nevyužitelné zbytky nemovitostí, § 3b odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb. umožňuje vyvlastniteli i v případě, že je jím stát, omezený dosud při jednání o koupi zákonem, zahrnout do nabídky v rámci jednání nemovitosti, které se v důsledku vyvlastnění stanou nevyužitelnými, a tak předejít vyvlastňovacímu řízení. I v tomto případě je na vůli vyvlastňovaného, zda rozšířenou nabídku přijme.

3.5. Vyvlastňovací úřad posuzoval i tvrzení vyvlastnitelů, že právo na připojení je součástí vlastnického práva k nemovitostem, je tedy od něho neoddělitelné. Tento názor vyvlastňovací úřad neakceptuje. Právo na připojení bezesporu zásadním způsobem ovlivňuje způsob užívání nemovitostí i jejich cenu. Není však neoddělitelnou součástí vlastnického práva. Vlastnictví k nemovitostem by po zrušení připojení nezaniklo, pouze by se změnila možnost jejich užívání.

3.6. Vyvlastňovací úřad se zabýval i posouzením tvrzení vyvlastnítele, že pokud není právo na připojení neoddělitelnou součástí vlastnického práva k nemovitostem, tak je věcným břemenem či jiným právem věcnému břemenu odpovídajícím. Vyvlastňovací úřad poznamenává, že toto posuzování jde nad rámec věci, když vyvlastnitel o zrušení věcného břemene nežádal. Návrh se omezuje (byť v odůvodnění žádosti se hovoří o rozšíření vyvlastnění) výlučně na odejmutí vlastnického práva, shodný návrh je i ve vyjádření ze dne 13. 2. 2020 a ze dne 27. 2. 2020. Vyvlastňovací úřad je přitom obsahem žádosti vázán.

Vyvlastňovací úřad je názoru, že právo na připojení věcné břemeno není. Není jako takové zapsáno v katastru nemovitostí, není vymezen zatížený pozemek ani pozemky, v jejichž prospěch by bylo zřízeno. Pod pojem „práva odpovídající věcnému břemenu“ nelze podřadit jakákoli další práva neuvedená v občanském zákoníku, ale jen práva, která tvoří konkrétní obsah jednotlivých věcných břemen, resp. služebností či reálných břemen. Nelze tak ani vytýkat vyvlastňovaným, že toto „věcné břemeno“ nenechali zapsat do katastru nemovitostí. Vyvlastňování nedisponují žádným titulem pro zapsání sjezdu jako věcného břemene.

V souvislosti s tvrzením, že se jedná o věcné břemeno, vyvlastňovací úřad odkazuje na k žádosti přiložené rozhodnutí NSS, kterým byla zamítnuta kasační stížnost na rozhodnutí Městského soudu v Praze, ve kterém se soud věnuje charakteru povolení připojení ke komunikaci, kdy v podstatě konstatuje, že se jedná o rozhodnutí, kterým silniční správní orgán vymezuje veřejnoprávní mantinely pro soukromoprávní úpravu samotného sjezdu.

3.7. Lze souhlasit s názorem vyvlastnítele, že zákon č. 416/2009 Sb. je speciální k zákonu o vyvlastnění. Nicméně z textu ustanovení § 3 odst. 1 tohoto zákona, dle kterého „Pro odejmutí nebo omezení práv k pozemkům nebo stavbám potřebným pro uskutečnění dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací platí zákon o vyvlastnění, pokud tento zákon nestanoví jinak“, nelze dovodit nic víc, než že na řízení se vztahuje zákon o vyvlastnění s výjimkami, které jsou konkrétně uvedeny v dalších ustanoveních zákona. Jedná se např. o úpravu doručování, úpravu podmínek pro posouzení splnění podmínky, že práva nešlo získat jinak, náležitosti smlouvy o převodu příslušného práva, způsob stanovení kupní ceny, lhůty pro zahájení účelu vyvlastnění, úpravu věcné příslušnosti u staveb dopravní infrastruktury, možnost vydání mezitímního rozhodnutí atd. Z žádného ustanovení zákona č. 416/2009 Sb. nevyplývá, že by předmětem vyvlastňovacího řízení mohla být i jiná práva, než práva obsažená v § 1 a § 2 písm. a) zákona o vyvlastnění, to znamená vlastnické právo nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě. Nelze tak vyvlastnění extenzivně rozšiřovat na jakákoli jiná práva k pozemku či stavbě.

3.8. Zákon o vyvlastnění není přitom pouze procesním předpisem, jak tvrdí vyvlastnitel, ale i předpisem hmotněprávním, a to právě v částech upravujících podmínky vyvlastnění.

3.9. Z výše uvedeného tak vyplývá, že vyvlastnitel žádá o odejmutí vlastnického práva k nemovitostem s odůvodněním, že takto rozšiřuje vyvlastnění práva na připojení, které brání uskutečnění stavby, a to aniž by žádal o odejmutí nebo omezení „základního“ práva k sjezdu, tedy práva, o které má být vyvlastnění rozšířeno. Tento postup shledal vyvlastňovací úřad v rozporu se zákonem.

4. Vzhledem k tomuto závěru se jeví posuzování splnění podmínek pro vyvlastnění nadbytečné. Vyvlastňovací úřad však konstatuje, že i kdyby splnění podmínek pro vyvlastnění posuzoval bez ohledu na výše uvedené, dospěl by k závěru, že tyto podmínky splněny nejsou.

4.1. Přípustnost vyvlastnění pro účel stanovený zvláštním zákonem

Vyvlastnitel žádá o odnětí vlastnického práva pro účely uskutečnění stavby „Dálnice D3 Tábor – Veselí nad Lužnicí, stavba 0306 – obchvat Tábora (pravý jízdní pás)“, a to s odkazem na účel vyvlastnění stanovený v § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona. Dle citovaného ustanovení „práva k pozemkům a stavbám, potřebná pro uskutečnění staveb nebo jiných veřejně prospěšných opatření podle tohoto zákona, lze odejmout nebo omezit, jsou-li vymezeny ve vydané územně plánovací dokumentaci a jde-li o veřejně prospěšnou stavbu dopravní a technické infrastruktury, včetně plochy nezbytné k zajištění její výstavby a řádného užívání pro stanovený účel“. Podle § 2 odst. 1 písm. l) stavebního zákona „veřejně prospěšnou stavbou je stavba pro veřejnou infrastrukturu určená k rozvoji nebo ochraně území obce, kraje nebo státu, vymezená ve vydané územně plánovací dokumentaci“. Stavba je jako stavba veřejně prospěšná vymezena v Zásadách územního rozvoje Jihočeského kraje (opatření obecné povahy schválené zastupitelstvem kraje dne 13. 9. 2011) a v územních plánech obcí, kterými prochází, včetně Územního plánu města Tábor; jedná se tak o stavbu veřejně prospěšnou. Účel vyvlastnění tak obecně odpovídá účelu stanovenému v § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona.

Stejně tak obecně odpovídá účelu vyplývajícímu z § 17 odst. 2 písm. a) silničního zákona, podle kterého lze dle zvláštního právního předpisu (zákon o vyvlastnění) „odejmout nebo omezit vlastnické právo k pozemku nebo ke stavbě nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě potřebným k uskutečnění výstavby, opravy, úpravy, modernizace nebo rekonstrukce dálnice, silnice, místní komunikace I. třídy, jejich součástí, příslušenství nebo staveb souvisejících“. O tento účel doplnil vyvlastnitel návrh v průběhu řízení.

V daném případě však nelze než konstatovat, že účel vyvlastnění, stanovený jak v § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona, tak účel uvedený v § 17 odst. 2 písm. a) silničního zákona, neodpovídá požadavku na vyvlastnění požadovaných nemovitostí. Tyto nemovitosti nejsou přímo pro stavbu vymezeny v územně plánovací dokumentaci, stejně tak nejsou potřebné k zajištění její výstavby ani dalšího užívání. Nejsou potřebné ani k jejím opravám a modernizaci.

Vyvlastnění tak nespňuje účel stanovený ve zvláštních zákonech.

4.2. Veřejný zájem

Veřejný zájem na vyvlastnění je posuzován z hlediska veřejného zájmu na celé stavbě, tedy dálnici D3. Stavba „Dálnice D3 Tábor – Veselí nad Lužnicí, stavba 0306 – obchvat Tábora (pravý jízdní pás)“ je součástí stavby dálnice D3, která propojí Prahu a jižní Čechy na republikovou dálniční síť. Na jižním konci naváže na hraničním přechodu Dolní Dvořiště na síť kapacitních komunikací v Rakousku. Stavba se stane součástí mezinárodního silničního tahu E55, který vede ze Skandinávie přes naše území až do Řecka. Stavba D3 je součástí globální sítě TEN-T. Již z povahy plánované výstavby je zřejmé, že se jedná o stavbu ve veřejném zájmu, jejímž cílem je zrychlení dopravy, její odklonění z obcí a větší bezpečnost, to vše ve prospěch předem neurčeného počtu osob.

Stavba dálnice je, jak je výše uvedeno, sama o sobě stavbou veřejně prospěšnou a nepochybně i stavbou ve veřejném zájmu. Nicméně vyvlastňovací úřad je názoru, že ve veřejném zájmu není vyvlastnění nemovitostí vyvlastňovaných. Důvodem je opět skutečnost, že nemovitosti nejsou pro stavbu potřebné, tudíž nemůže existovat veřejný zájem na jejich vyvlastnění. Vzhledem k tomuto závěru nelze posuzovat převahu veřejného zájmu nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaných.

4.3. Soulad s cíli a úkoly územního plánování

Odejmutí vlastnických práv k nemovitostem není v souladu s cíli a úkoly územního plánování (§ 3 odst. 2 zákona o vyvlastnění, § 18 a § 19 stavebního zákona). Samotná stavba sice je vymezena v územně plánovací dokumentaci, to znamená v Politice územního rozvoje, Zásadách územního rozvoje Jihočeského kraje a Územním plánu města Tábor, ale potřeba nemovitostí pro účely stavby z těchto dokumentů nevyplývá. Na stavbu není vydáno územní rozhodnutí, protože se v podstatě jedná o modernizaci stávající komunikace I/3, kdy stavba je vymezena pozemky, na kterých se komunikace nachází. Pokud by pro uskutečnění stavby byly potřebné pozemky další, měla by tato potřeba vyplývat z územního rozhodnutí. Konečně jen z územního rozhodnutí je zřejmý i potřebný rozsah vyvlastnění.

Splnění podmínky souladu s cíli a úkoly územního plánování se tak částečně překrývá se splněním podmínky dle § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění, podle které musí být vyvlastnění navrženo v míře nezbytně nutné. K uskutečnění stavby je potřeba pouze zrušení práva sjezdu z komunikace I/3, nikoli odejmutí vlastnického práva ke všem nemovitostem. I rozsah vyvlastnění by tak v daném případě měl vyplývat z územního rozhodnutí.

4.4. Posuzování skutečnosti, zda vyvlastnitel nemohl potřebná práva k nemovitostem získat jinak je, vzhledem ke zjištění, že ostatní podmínky pro vyvlastnění nejsou splněny, bezpředmětné. V této souvislosti vyvlastňovací úřad upozorňuje, že ani nabídka neodpovídala podmínkám vyplývajícím ze zákona. Vyvlastnitel zaslal návrh smlouvy rovnou na odkoupení všech nemovitostí s odkazem na ustanovení § 3b odst. 6 zákona č. 416/2019 Sb., aniž by přitom požadoval zrušení „základního“ práva na připojení. Je přitom nepochybné, že i tato nabídka je vázána na souhlas (či spíše požadavek) vyvlastňovaného.

5. K dalším námitkám vyvlastnítele:

5.1. Nad rámec věci vyvlastňovací úřad uvádí, že nepovažuje za nezpochybnitelné, že právo na připojení ke komunikaci nelze zrušit jinak. Vyjádření silničního správního orgánu (Krajského úřadu Jihočeského kraje) ze dne 15. 2. 2012, podle kterého nemůže silniční správní orgán postupovat podle § 10 odst. 4 silničního zákona, protože právo připojení ke komunikaci, založené rozhodnutím Ministerstva dopravy č. j. 18166/95 ze dne 17. 8. 1995 zaniklo dnem zahájení stavby dálnice, bylo vydáno před tím, než správní soudy (Městský soud v Praze rozhodnutím ze dne 14. 8. 2013 a následně NSS rozhodnutím ze dne 10. 10. 2013) konstatovaly, že veřejné subjektivní právo vyvlastňovaných na připojení ke komunikaci, vyplývající ze stavebního povolení a kolaudačního rozhodnutí, fakticky existuje. Krajský úřad tak vycházel z odlišného právního posouzení věci, to znamená z mylného předpokladu, že právo vyvlastňovaných na připojení jejich nemovitostí je odvozeno od práv vlastníků stanice PHM, kterým bylo dočasné povolení v roce 1995 vydáno.

Konečně i NSS v rozhodnutí č. j. 7 As 95/2013-74, na které se vyvlastnitel odkazuje, uvedl, že „pokud stavební úřad neposoudil řádně otázku připojení nemovitostí žalobců k rychlostní silnici I/3, v důsledku čehož byla přiznána sousedícím subjektům veřejná subjektivní práva o různém rozsahu, nemá na právní postavení žalobců žádný vliv, že rozhodnutí o připojení vydané společností ARMEX Oil, s. r. o., pozbylo platnosti. Žalobcům je i nadále přiznáno v důsledku pochybení stavebního úřadu veřejné subjektivní právo využívat obslužnou komunikaci z titulu rozhodnutí vydaných v řízeních o jejich vlastních žádostech“.

5.2. I když předmětem tohoto řízení není posouzení, zda právo na připojení je vyvlastnitelné (vyvlastnitel o odejmutí tohoto práva nežádal), vyvlastňovací úřad je názoru, že skutečně toto právo předmětem vyvlastnění být nemůže, a to z důvodu, že jím nemohou být jiná práva, než uvedená v § 1 písm. a) zákona o vyvlastnění, to znamená, že předmětem vyvlastnění může být odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě.

5.3. V návaznosti na výše uvedené považuje vyvlastňovací úřad za mylné tvrzení vyvlastnítele, že pokud dospěje vyvlastňovací úřad k závěru, že právo na připojení nelze vyvlastnit, vyplývá z toho nepochybně, že „nelze přistoupit k menšímu rozsahu vyvlastnění než k úplnému odnětí celého vlastnického práva k nemovitostem“. Vyvlastňovací úřad nemůže v rámci vyvlastňovacího řízení posuzovat závazně způsoby zrušení práva na připojení, protože toto právo není předmětem žádosti. Z toho vyplývá, že nemůže rozhodnout o odejmutí vlastnického práva k nemovitostem vyvlastňovaných s odkazem na nemožnost vyvlastnění práva na připojení.

5.4. Stejně tak nelze souhlasit s tvrzením, že vyvlastnění nemovitostí je jediným řešením, jak může být rozhodnuta výše náhrady za ztrátu připojení. Náhrada za ztrátu na připojení se nerovná obvyklé ceně nemovitostí, konečně i vyvlastnitel se pokoušel dohodnout s vyvlastňovanými tak, že jim za ztrátu připojení nabídl náhradu stanovenou znaleckým posudkem, a to ve zcela odlišné výši, než činí nabídnutá kupní cena za nemovitosti.

5.5. Nelze souhlasit ani s námitkou, že potřebnost vyvlastňovaných práv vyplývá z označených rozhodnutí správních soudů, vydaných v rámci stavebního řízení. Z těchto rozhodnutí nevyplývá nic jiného, než že vyvlastňovaným svědčí právo veřejné subjektivní právo na připojení ke komunikaci, o které nemohou bez náhrady přijít. Ani z rozhodnutí městského soudu, ani z rozhodnutí NSS nevyplývá, že by bylo potřebné vyvlastnit předmětné nemovitosti. Už vůbec z nich pak nevyplývá, že by vyvlastnění nemovitostí bylo jediným způsobem, jak dosáhnout stavebního povolení.

Vyvlastňovací úřad uzavírá, že si je vědom vážnosti situace a složitosti celého problému, nicméně vyvlastnění je výjimkou ze zásady nedotknutelnosti vlastnického práva zaručeného Ústavou a vyvlastňovací předpisy je nutno vykládat vždy restriktivně ve prospěch co nejmenšího omezování práv vlastníka (viz usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 353/98). Nelze tak nepřipustně rozšiřovat důvody vyvlastnění s odkazem na přílišnou formálnost. Podmínky pro vyvlastnění jsou zákonem o vyvlastnění a dalšími zákony jasně dané, při nesplnění byť jedině z nich je vyvlastňovací úřad povinen žádost zamítnout.

6. K námitkám vyvlastňovaných:

6.1. Vyvlastňovací úřad považuje za nadbytečné se vypořádávat s jednotlivými námitkami vyvlastňovaných s ohledem na skutečnost, že rozhodl o zamítnutí žádosti. Výjimkou jsou námitky nepřipustné retroaktivity a chybného vymezení účastníků řízení.

6.2. Námitka, že v řízení musí vyvlastňovací úřad postupovat podle zákona o vyvlastnění a zákona č. 416/2009 Sb. ve znění platném ke dni zahájení správního řízení o povolení stavby vedeném Ministerstvem dopravy pod sp. zn. 269/2012-910-IPK, nikoli podle uvedených zákonů ve znění účinném ke dni žádosti o

vyvlastnění, důvodná není. Řízení o vyvlastnění je řízení samostatné, skutečnost, že běží řízení o povolení stavby, pro jejíž účely je vyvlastnění požadováno, nemá na použití příslušného znění zákona o vyvlastnění žádný vliv. Zákon č. 416/2009 Sb. speciálně upravuje různá řízení vztahující se k vymezeným stavbám, to však nic nemění na skutečnosti, že se jedná o řízení samostatná. Přejícné ustanovení zákona č. 169/2018 Sb., kterým se s účinností ke dni 1. 8. 2019 změnil zákon č. 416/2009 Sb., na které vyvlastňování odkazují, se vztahuje na řízení podléhající tomto zákonu, zahájená před jeho účinností. Žádost o vyvlastnění byla podána dne 20. 11. 2019, řízení se tak řídí úpravou účinnou k tomuto dni. Z uvedeného je zřejmé, že i věcná příslušnost správního orgánu se řídí právní úpravou platnou ke dni podání žádosti, to znamená, že podle § 2e zákona č. 416/2009 Sb., ve znění účinném od 1. 8. 2019, je věcně příslušným vyvlastňovacím úřadem krajský úřad.

6.3. Tvrzení, že paní ██████████ je účastníkem řízení, a to jako vlastník stanice LPG na pozemku p. č. ██████████ nepovažuje vyvlastňovací úřad za doložené. Účastníky řízení o vyvlastnění vymezuje § 17 zákona o vyvlastnění, dle kterého jimi jsou vyvlastnitel, vyvlastňovaný, zástavní věřitel, podzástavní věřitel a oprávněný z práva odpovídajícího věcnému břemenu váznoucímu na pozemku nebo stavbě, jichž se vyvlastnění týká, příp. oprávněný ze zajišťovacího převodu práva.

Podle § 2 písm. b) zákona o vyvlastnění je vyvlastňovaným ten, kdo je vlastníkem vyvlastňovaného pozemku nebo stavby nebo kdo k nim má právo odpovídající věcnému břemenu; bylo-li vlastnické právo ke stavbě nebo pozemku, jichž se vyvlastnění týká, převedeno k zajištění splnění závazku, je vyvlastňovaným také povinný ze zajišťovacího převodu práva, který k zajištění svého závazku vlastnické právo převedl na oprávněného.

Podle výpisu z katastru nemovitostí je vlastníkem pozemku p. č. ██████████ trvalý travní porost, pan ██████████ na pozemku není v katastru evidována žádná stavba. Skutečnost, že stavba není evidována v katastru nemovitostí není samozřejmě překážkou toho, aby byla předmětem vyvlastnění. Nicméně z důkazů předložených vyvlastňovanými nevyplývá, že by vlastnictví této stavby bylo odlišné od vlastnictví pozemku. Přiložené živnostenské oprávnění tuto skutečnost nepotvrzuje. Kolaudační rozhodnutí je vydáno pro ██████████ Vyvlastnitel se přitom dožaduje vyvlastnění pozemku p. č. ██████████ Pokud by stavba stanice LPG na tomto pozemku byla ve vlastnictví jiné osoby než ██████████ patrně by v případě, kdyby vyvlastňovací úřad žádosti vyvlastnitel vyhověl, předmětem vyvlastnění nebyla.

Vzhledem k výše uvedenému vyvlastňovací úřad rozhodl tak, jak je ve výroku rozhodnutí uvedeno.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se lze podle § 81 správního řádu odvolat do 15 dnů ode dne jeho oznámení (doručení) k Ministerstvu dopravy, samostatnému oddělení k liniovým stavbám, nábřeží Ludvíka Svobody 1222/2, 110 15 Praha 1, a to podáním učiněným u Krajského úřadu Jihočeského kraje.

Ing. Luboš Průcha

vedoucí odboru regionálního rozvoje, územního plánování a stavebního řádu

Obdrží

Komerční banka, a.s., Na příkopě 969/33, 110 00 Praha
JUDr. Martin Janoušek, Na Pankráci 1683/127, 140 00 Praha
Mgr. Radana Vítovcová, Pod Tržním nám. 612/6, 390 01 Tábor
JUDr. Vlastimil Hájek, Krajinská 224/37, 370 01 České Budějovice

Ministerstvo dopravy – Samostatné oddělení
odvolacích řízení k liniovým
stavbám

nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12
PO BOX 9, 110 15 Praha 1

Č. j.: 10/2020-920-RLS/5

Toto rozhodnutí nabylo právní moci
dne 20 -07- 2020
Ministerstvo dopravy České republiky
dne 21 -07- 2020

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo dopravy, samostatné oddělení odvolacích řízení k liniovým stavbám, jako příslušný odvolací správní orgán dle § 2e odst. 3 písm. a) zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o urychlení výstavby“), **rozhodlo** o odvolání účastníka řízení Ředitelství silnic a dálnic ČR, státní příspěvková organizace, IČO 659 93 390, se sídlem Na Pankráci 546/56, 145 05 Praha 4, zastoupené JUDr. Martinem Janouškem, Na Pankráci 1683/127, 140 00 Praha (dále také jen „odvolatel“, „vyvlastnitel“ či „ŘSD“), proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje, č. j. KUJCK 18097/2020 ze dne 30. 3. 2020, kterým byla zamítnuta žádost o odnětí vlastnického práva:

1. [REDACTED] (vyvlastňovaný 1), k níže uvedeným nemovitostem:

a) jednotce č. [REDACTED] (jiný nebytový prostor), v budově [REDACTED] na pozemku st. p. č. [REDACTED] (zastavěná plocha, nádvoří), spolu s podílem [REDACTED] na společných částech budovy a pozemku zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor na LV č. [REDACTED] pro obec Tábor, katastrální území Měšice u Tábora,

b) podílu [REDACTED] na pozemku p. č. [REDACTED] (zastavěná plocha a nádvoří) se stavbou Měšice č. p. [REDACTED] (jiná stavba), vše v katastrálním území Měšice u Tábora, zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV [REDACTED] pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora,

c) podílu [REDACTED] k pozemku p. č. [REDACTED] (zastavěná plocha a nádvoří), zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. [REDACTED] pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora

d) podíl [REDACTED] k pozemku p. č. [REDACTED] (trvalý travní porost) zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. [REDACTED] pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora

2. [REDACTED] (vyvlastňovaný 2)
k níže uvedeným nemovitostem:

a) stavby čp. [REDACTED] na pozemcích p. č. [REDACTED]

b) pozemku p. č. [REDACTED] (trvalý travní porost)

c) pozemku st. p. č. [REDACTED] (zast. plocha a nádvoří)

d) pozemku p. č. [REDAKCE] (ostatní plocha)

vše zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV [REDAKCE] pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora

3. společnosti TAARTRADE spol. s r. o., IČO: 281 56 544, Měšice 557, 391 56 Tábor (vyvlastňovaný 3), k níže uvedeným nemovitostem:

a) jednotce č. 557/1 (jiný nebytový prostor), v budově Měšice čp. 557 na pozemku st. p. č. 1155/30 (zastavěná plocha, nádvoří), spolu s podílem 3184/6104 na společných částech budovy a pozemku zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor na LV č. 6041 pro obec Tábor, katastrální území Měšice u Tábora,

b) podílu 365/763 na pozemku p. č. 1155/30 (zastavěná plocha a nádvoří) se stavbou Měšice č. p. 557 (jiná stavba), vše zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. 6038 pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora,

c) podílu 1/2 k pozemku p. č. 1155/33 (zast. plocha a nádvoří), zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. 5610 pro obec Tábor, k. ú. Měšice u Tábora

d) podílu 1/2 k pozemku p. č. 1155/29 (trvalý travní porost) zapsaném v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, katastrální pracoviště Tábor, na LV č. 5610 pro obec Tábor, v k. ú. Měšice u Tábora.

za účelem uskutečnění stavby „Dálnice D3 Tábor – Veselí nad Lužnicí, stavba 0306 – obchvat Tábora (pravý jízdní pás)“ jako veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury podle § 170 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 2 odst. 1 písm. l) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, **takto:**

Rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 30. 3. 2020, č. j. KUJCK 18097/2020, se podle § 90 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, **zrušuje a věc se vrací k novému projednání správnímu orgánu, který rozhodnutí vydal.**

O d ů v o d n ě n í

I. Prvostupňové řízení a zjištěný skutkový stav

Dne 20. 11. 2019 obdržel Krajský úřad Jihočeského kraje (dále také jen „vyvlastňovací úřad“, „prvostupňový správní orgán“ nebo „KÚ JČK“) žádost vyvlastnítele o odnětí vlastnického práva k výše citovaným nemovitostem v k. ú. Měšice u Tábora, a to za účelem získání práv k pozemkům a stavbám potřebným pro uskutečnění stavby „Dálnice D3 Tábor – Veselí nad Lužnicí, stavba 0306 – obchvat Tábora (pravý jízdní pás)“ jako veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury podle ustanovení § 170 odst. 1 písm. a) a § 2 odst. 1 písm. l) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“).

Vyvlastnitel žádá odnětí vlastnického práva s odkazem na to, že potřebnost odnětí práva vyvlastňovaných na připojení pro uskutečnění stavby vyplývá z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 8. 2013, z rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 95/2013-74 ze dne 10. 10. 2013 a z rozhodnutí ministra dopravy ze dne 2. 12. 2013. Vzhledem k tomu, že bez práva na připojení by dle vyvlastnítele nemovitosti vyvlastňovaných zůstaly bez přístupu, tudíž by je nebylo možné užívat vůbec, příp. jen s nepřiměřenými obtížemi, využil vyvlastnitel dle svého tvrzení možnost vyplývající z § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby a rozšířil odpovídající postup na vlastnické právo ke všem výše uvedeným nemovitostem, namísto „pouhého“ odnětí práva na připojení. Právo

na připojení přitom vzniklo chybným rozhodnutím stavebního úřadu v Táboře a brání uskutečnění stavby.

Potřebná práva se od vyvlastňovaných nepodařilo získat dohodou. Návrh kupní smlouvy byl doručen vyvlastňovanému 1 dne 15. 7. 2019, vyvlastňovanému 2 dne 29. 7. 2019 a vyvlastňovanému 3 dne 16. 7. 2019. Na základě reakce vyvlastňovaných proběhlo jednání 24. 9. 2019, přičemž k dohodě nedošlo. Vyvlastnitel nemůže vyhovět požadavkům vyvlastňovaných, protože část z nich (nárok na náhradu škody způsobené provozní činností a náhradu škody způsobené průtahy ve stavebním řízení) směřuje proti subjektům odlišným od vyvlastnitelů.

Vyvlastnitel dále uvádí, že není možné ponechat stávající sjezd k nemovitostem vzhledem k technickým normám a omezením vyplývajících z § 10 odst. 3 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“ či „silniční zákon“), stejně tak nelze zříditi připojení zcela jiné.

Vyvlastnitel v závěrečném návrhu požaduje, aby vyvlastňovací úřad o věci rozhodl mezitímním rozhodnutím dle § 4a zákona o urychlení výstavby s tím, že podmínky pro vyvlastnění jsou splněny a lze předpokládat, že určení výše náhrady bude složité.

Vzhledem ke skutečnosti, že pro řízení je podstatný i vývoj předcházejících a souvisejících řízení, protože vyvlastnitel doložil i řadu dokumentů mapujících vývoj těchto souvisejících řízení, bylo rovněž zjištěno následující.

Vyvlastňované nemovitosti, které využívají vyvlastňování k podnikání (jedná se zejména o stavbu motocentra, pneuservisu a stanice LPG), jsou na komunikaci I/3 napojeny přes sousední pozemky bývalé stanice PHM ve vlastnictví ARMEX Oil, s. r. o. Rozhodnutí o připojení ke komunikaci vydalo Ministerstvo dopravy dne 17. 8. 1995 pro vlastníka sousedních pozemků, a to na dobu určitou, do doby výstavby dálnice. Stavba dálnice započala v roce 2008.

Dne 16. 7. 1998 rozhodl Okresní úřad v Táboře k žádosti vyvlastňovaných o povolení výjimky z ochranného pásma silnice I/3. Dne 13. 10. 1998 rozhodl Městský úřad Tábor o umístění stavby motocentra. Dne 8. 2. 1999 vydal Městský úřad Tábor vyvlastňovaným dvě stavební povolení, a to jednak pro pneuservis a čerpací stanici LPG, jednak pro motocentrum. V podmínkách uvedl, že příjezd na pozemek, a výjezd z něj, je řešen napojením na stávající obslužnou komunikaci k čerpací stanici PHM.

Dne 29. 6. 2000 vydal Městský úřad Tábor kolaudační rozhodnutí, jímž povolil užívání pneuservisu a čerpací stanice LPG, dne 30. 6. 2000 pak úřad povolil užívání motocentra. V obou rozhodnutích se opět uvádí, že příjezd a výjezd je řešen napojením na stávající obslužnou komunikaci k čerpací stanici PHM.

Dne 15. 2. 2012 vydal krajský úřad vyjádření, podle kterého nemůže silniční správní orgán postupovat podle § 10 odst. 4 zákona o pozemních komunikacích (to znamená zrušit sjezd z komunikace), protože právo připojení ke komunikaci, založené rozhodnutím Ministerstva dopravy č. j. 18166/95 ze dne 17. 8. 1995, zaniklo dnem zahájení stavby dálnice.

Dne 24. 4. 2012 Ministerstvo dopravy na základě žádosti vyvlastnitelů zahájilo řízení o povolení stavby „Dálnice D3, Tábor-Veselí nad Lužnicí, stavba 0306 – obchvat Tábora (pravý jízdní pás)“, kterou dne 16. 11. 2012 povolilo. Vyvlastňovaní podali proti rozhodnutí rozklad, který ministr dopravy zamítl dne 12. 4. 2013 a napadené rozhodnutí potvrdil.

Rozhodnutí ministra dopravy ze dne 12. 4. 2013 zrušil Městský soud v Praze rozsudkem č. j. 5 A 72/2013-137, jehož podstatu shrnuje právní věta „Vydal-li stavební úřad stavebníkům pro jejich provozovny (zde pneuservis, čerpací stanice a motocentrum) časově neomezená rozhodnutí o umístění stavby, stavební povolení a kolaudační rozhodnutí (§ 39, § 66 a § 82 stavebního zákona z roku 1976), mají stavební právo trvale užívat jak tyto provozovny, tak i obslužnou pozemní komunikaci ležící na sousedním pozemku, kterou stavební úřad schválil jako jediný příjezd

*k provozovněm ze silnice I. třídy (§ 4 odst. 2 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona; § 9 odst. 2 vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu.) To platí i tehdy, jestliže samotnému vlastníkovi sousedního pozemku bylo povoleno pouze dočasné připojení obslužné komunikace k silnici I. třídy**.*

Předmětné stavební povolení bylo tedy následně rozhodnutím ministra dopravy č. j. 9/2013-510-RK/33 ze dne 2. 12. 2013 zrušeno a věc vrácena speciálnímu stavebnímu úřadu (Ministerstvu dopravy) k dalšímu projednání. Ministerstvo dopravy následně vyzvalo stavebníka dle § 45 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) dne 7. 2. 2014, pod č. j. 269/2012-910-IPK/37 k odstranění nedostatků podání.

Dne 30. 1. 2018 stavebník požádal o opakované stavební řízení pro předmětnou část stavby dopisem č. j. 2376/2017/19430-Godm, ke kterému doložil doklady o prověření možnosti zřízení náhradního sjezdu a o snaze o finanční odškodnění vlastníků nemovitostí dotčených rušeným sjezdem. Ministerstvo dopravy vyzvalo stavebníka samostatným opatřením č. j. 269/2012-910-IPK/57 ze dne 11. 3. 2019, aby podal u příslušného vyvlastňovacího úřadu žádost o zahájení vyvlastňovacího řízení o odnětí práva odpovídajícího věcnému břemenu, popř., odnětí vlastnického práva k nemovitostem, ke kterým jejich vlastníci realizací předmětné stavby pozbydou jediného možného přístupu, neboť se jedná o předběžnou otázku, bránící v pokračování v opakovaném stavebním řízení a speciálnímu stavebnímu úřadu nepřísluší o ní rozhodnout.

V rámci prvostupňového vyvlastňovacího řízení se uskutečnilo ústní jednání a účastníci řízení uplatnili řadu podání a námitek, se kterými se vyvlastňovací úřad vypořádával ve svém rozhodnutí.

II. Prvostupňové rozhodnutí

V napadeném prvostupňovém rozhodnutí se vyvlastňovací úřad předně zabýval vymezením předmětu vyvlastnění v kontextu žádosti, ze které vyplývá, že za základní překážku bránící účelu vyvlastnění považuje vyvlastnitel připojení ke komunikaci I/3, přičemž vyvlastnění nemovitostí požaduje na základě rozšíření odnětí práva na připojení o odnětí vlastnického práva k nemovitostem.

Na předmětnou stavbu není vydáno územní rozhodnutí, vyvlastnitel podal žádost o stavební povolení na základě vyjádření stavebního úřadu Městského úřadu v Táboře, že územní rozhodnutí není potřeba. Jedná se o úpravy stávající komunikace tak, aby měla parametry dálnice, mezi ty mimo jiné patří i zrušení sjezdů, které odporují příslušným normám. Z této žádosti je dle vyvlastňovacího úřadu zřejmé, že nemovitosti, obsažené v žádosti o povolení stavby, nejsou k jejímu uskutečnění ani užívání potřebné, a to ani ve smyslu § 17 odst. 2 písm. a) zákona o pozemních komunikacích. Vydání stavebního povolení brání nikoli samotné nemovitosti, ale právo sjezdu z komunikace I/3 k nim, což v žádosti o vyvlastnění a svých dalších vyjádřeních předložených v průběhu řízení, tvrdí i vyvlastnitel.

Vyvlastnitel v žádosti vymezil předmět vyvlastnění tak, že „rozšířil odpovídající postup z práva na připojení na úplné vlastnické právo k nemovitostem“, a to s odkazem na § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby. Vyvlastňovací úřad je názoru, že tento postup možný není, protože citované ustanovení se vztahuje pouze na jednání před podáním žádosti o vyvlastnění, což je zřejmé ze znění celého § 3b zákona o urychlení výstavby, který v jednotlivých odstavcích upravuje podmínky pro určení výše kupní ceny. Z § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění tak zcela jasně vyplývá, že rozšíření vyvlastnění o nemovitosti, jejichž užívání by bylo po vyvlastnění „základního“ potřebného práva ztížené nebo nemožné, je v rámci vyvlastňovacího řízení v dispozici pouze vyvlastňovaných. Vyvlastňovací úřad se dále také vypořádal s argumentací vyvlastnitelů rozhodnutím Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 22/2017-57 ze dne 26. 4. 2017, tak, že toto rozhodnutí na projednávanou věc nedopadá, protože se týká právě případu, kdy vyvlastňovaný o rozšíření vyvlastnění žádal.

Vyvlastňovací úřad posuzoval i tvrzení vyvlastnitelů, že právo na připojení je součástí vlastnického práva k nemovitostem, je tedy od něho neoddělitelné. Tento názor vyvlastňovací úřad

neakceptuje. Právo na připojení bezsporu zásadním způsobem ovlivňuje způsob užívání nemovitostí i jejich cenu. Není však neoddělitelnou součástí vlastnického práva. Vlastnictví k nemovitostem by po zrušení připojení nezanklo, pouze by se změnilo možnosti jejich užívání.

Vyvlastňovací úřad se zabýval i posouzením tvrzení vyvlastnítele, že pokud není právo na připojení neoddělitelnou součástí vlastnického práva k nemovitostem, tak je věcným břemenem či jiným právem věcnému břemenu odpovídajícím. Vyvlastňovací úřad je názoru, že právo na připojení věcné břemeno není. Není jako takové zapsáno v katastru nemovitostí, není vymezen zatížený pozemek ani pozemky, v jejichž prospěch by bylo zřízeno. Pod pojem „práva odpovídající věcnému břemenu“ nelze podřadit jakákoli další práva neuvedená v občanském zákoníku, ale jen práva, která tvoří konkrétní obsah jednotlivých věcných břemen, resp. služebností či reálných břemen.

Z výše uvedeného tak vyplývá, že vyvlastnitel žádá odnětí vlastnického práva k nemovitostem s odůvodněním, že takto rozšiřuje vyvlastnění práva na připojení, které brání uskutečnění stavby, a to aniž by žádal o odnětí nebo omezení „základního“ práva k sjezdu, tedy práva, o které má být vyvlastnění rozšířeno. Tento postup shledal vyvlastňovací úřad v rozporu se zákonem.

Vyvlastnitel žádá o odnětí vlastnického práva pro účely uskutečnění stavby „Dálnice D3 Tábor - Veselí nad Lužnicí, stavba 0306 - obchvat Tábora (pravý jízdní pás)“, a to s odkazem na účel vyvlastnění stanovený v § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona. Následně byl účel vyvlastnění doplněn o § 17 odst. 2 písm. a) zákona o pozemních komunikacích. Vyvlastňovací úřad konstatoval, že v daném případě účel vyvlastnění, stanovený jak v § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona, tak účel uvedený v § 17 odst. 2 písm. a) zákona o pozemních komunikacích, neodpovídá požadavku na vyvlastnění požadovaných nemovitostí. Tyto nemovitosti nejsou přímo pro stavbu vymezeny v územně plánovací dokumentaci, stejně tak nejsou potřebné k zajištění její výstavby ani dalšího užívání. Nejsou potřebné ani k jejím opravám a modernizaci. Vyvlastnění tak nesplňuje účel stanovený ve zvláštních zákonech.

Veřejný zájem na vyvlastnění posoudil vyvlastňovací úřad z hlediska veřejného zájmu na celé stavbě, tedy dálnici D3. Je tedy zřejmé, že se jedná o stavbu ve veřejném zájmu, jejímž cílem je zrychlení dopravy, její odklonění z obcí a větší bezpečnost, to vše ve prospěch předem neurčeného počtu osob. Stavba dálnice je, jak je výše uvedeno, sama o sobě stavbou veřejně prospěšnou a nepochybně je stavbou ve veřejném zájmu. Nicméně vyvlastňovací úřad je názoru, že ve veřejném zájmu není vyvlastnění nemovitostí vyvlastňovaných. Důvodem je opět skutečnost, že nemovitosti nejsou pro stavbu potřebné, tudíž nemůže existovat veřejný zájem na jejich vyvlastnění. Vzhledem k tomuto závěru nelze posuzovat převahu veřejného zájmu nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaných.

Odnětí vlastnických práv k nemovitostem není dle názoru vyvlastňovacího úřadu v souladu s cíli a úkoly územního plánování (§ 3 odst. 2 zákona o vyvlastnění, § 18 a § 19 stavebního zákona). Samotná stavba sice je vymezena v územně plánovací dokumentaci, to znamená v Politice územního rozvoje, Zásadách územního rozvoje Jihočeského kraje a Územním plánem města Tábor, ale potřeba nemovitostí pro účely stavby z těchto dokumentů nevyplývá. Na stavbu není vydáno územní rozhodnutí, protože se v podstatě jedná o modernizaci stávající komunikace I/3, kdy stavba je vymezena pozemky, na kterých se komunikace nachází. Pokud by pro uskutečnění stavby byly potřebné pozemky další, měla by tato potřeba vyplývat z územního rozhodnutí. Konečně jen z územního rozhodnutí je zřejmý i potřebný rozsah vyvlastnění.

Splnění podmínky souladu s cíli a úkoly územního plánování se tak částečně překrývá se splněním podmínky dle § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění, podle které musí být vyvlastnění navrženo v míře nezbytně nutné. K uskutečnění stavby je potřeba pouze zrušení práva sjezdu z komunikace I/3, nikoli odnětí vlastnického práva ke všem nemovitostem.

Vyvlastňovací úřad dále upozornil, že ani nabídka získání práv soukromoprávní cestou neodpovídá podmínkám vyplývajícím ze zákona. Vyvlastnitel zaslal návrh smlouvy na odkoupení

všech nemovitostí s odkazem na ustanoven § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby, aniž by přitom požadoval zrušení „základního“ práva na připojení. Je přitom nepochybné, že i tato nabídka je vázána na souhlas (či spíše požadavek) vyvlastňovaného.

Nad rámec věci vyvlastňovací úřad uvádí, že nepovažuje za nezpochybnitelné, že právo na připojení ke komunikaci nelze zrušit jinak. Vyjádření silničního správního orgánu (Krajského úřadu Jihočeského kraje) ze dne 15. 2. 2012, podle kterého nemůže silniční správní orgán postupovat podle § 10 odst. 4 zákona o pozemních komunikacích, protože právo připojení ke komunikaci, založené rozhodnutím Ministerstva dopravy č. 18166/95 ze dne 17. 8. 1995 zaniklo dnem zahájení stavby dálnice, bylo vydáno před tím, než správní soudy (Městský soud v Praze rozhodnutím ze dne 14. 8. 2013 a následně Nejvyšší správní soud rozhodnutím ze dne 10. 10. 2013) konstatovaly ze veřejné subjektivní právo vyvlastňovaných na připojení ke komunikaci, vyplývající ze stavebního povolení

a kolaudačního rozhodnutí, fakticky existuje. Krajský úřad tak vycházel z odlišného právního posouzení věci, to znamená z mylného předpokladu, že právo vyvlastňovaných na připojení jejich nemovitosti je odvozeno od práv vlastníků stanice PHM, kterým bylo dočasné povolení v roce 1995 vydáno.

I když předmětem tohoto řízení není posouzení, zda právo na připojení je vyvlastnitelné (vyvlastnitel o odnětí tohoto práva nežádal), vyvlastňovací úřad je názoru, že skutečně toto právo předmětem vyvlastnění být nemůže a to z důvodu, že jím nemohou být jiná práva, než uvedená v § 1 písm. a) zákona o vyvlastnění, to znamená, že předmětem vyvlastnění může být odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě.

V návaznosti na výše uvedené považuje vyvlastňovací úřad za mylné tvrzení vyvlastnitel, že pokud dospěje vyvlastňovací úřad k závěru, že právo na připojení nelze vyvlastnit, vyplývá z toho nepochybně, že „nelze přistoupit k menšímu rozsahu vyvlastnění než k úplnému odnětí celého vlastnického práva k nemovitostem“. Vyvlastňovací úřad nemůže v rámci vyvlastňovacího řízení, posuzovat způsoby zrušení práva na připojení, protože toto právo není předmětem žádosti. Z toho vyplývá, že nemůže rozhodnout o odnětí vlastnického práva k nemovitostem vyvlastňovaných s odkazem na nemožnost vyvlastnění práva na připojení.

Stejně tak nelze souhlasit s tvrzením, že vyvlastnění nemovitostí je jediným řešením, jak může být rozhodnuta výše náhrady za ztrátu připojení. Náhrada za ztrátu na připojení se nerovná obvyklé ceně nemovitostí, konečně i vyvlastnitel se pokoušel dohodnout s vyvlastňovanými tak, že jim za ztrátu připojení nabídl náhradu stanovenou znaleckým posudkem, a to ve zcela odlišné výši, než činí nabídnutá kupní cena za nemovitosti.

Nelze souhlasit ani s námitkou, že potřebnost vyvlastňovaných práv vyplývá z označených rozhodnutí správních soudů, vydaných v rámci stavebního řízení. Z těchto rozhodnutí nevyplývá nic jiného, než že vyvlastňovaným svědčí právo veřejné subjektivní právo na připojení ke komunikaci, o které nemohou bez náhrady přijít. Ani z rozhodnutí městského soudu, ani z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nevyplývá, že by bylo potřebné vyvlastnění předmětných nemovitostí. Už vůbec z nich pak nevyplývá, že by vyvlastnění nemovitostí, bylo jediným způsobem, jak dosáhnout stavebního povolení.

Závěrem vyvlastňovací úřad uzavírá, že vyvlastnění je výjimkou ze zásady nedotknutelnosti vlastnického práva zaručeného Ústavou a vyvlastňovací předpisy je nutno vykládat vždy restriktivně ve prospěch co nejmenšího omezování práv vlastníka (viz usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 353/98). Nelze tak nepřipustně rozšiřovat důvody vyvlastnění s odkazem na přílišnou formálnost. Podmínky pro vyvlastnění jsou zákonem o vyvlastnění a dalšími zákony jasně dané, při nesplnění byť jediné z nich je vyvlastňovací úřad povinen žádost zamítnout.

K námitkám vyvlastňovaných pak vyvlastňovací úřad uvedl, že považuje za nadbytečné se vypořádávat s jednotlivými námitkami vyvlastňovaných s ohledem na skutečnost, že rozhodl o zamítnutí žádosti, vyjma námitek nepřípustné retroaktivity a chybného vymezení účastníků řízení.

K námitce vyvlastňovaných, že se ve vyvlastňovacím řízení musí postupovat podle zákona o vyvlastnění a zákona o urychlení výstavby, ve znění platném ke dni zahájení správního řízení o povolení stavby vedeném Ministerstvem dopravy pod sp. zn. 269/2012-910-IPK, uvedl vyvlastňovací úřad, že vyvlastňovací řízení je samostatným řízením a uplatní se na něj právní předpisy platné a účinné v době jeho zahájení. Přejícné ustanovení zákona č. 169/2018 Sb., kterým se s účinností ke dni 1. 8. 2019 změnil zákon o urychlení výstavby, na které vyvlastňování odkazují, se tak na předmětné řízení nevztahuje.

K účastenství [REDAKCE] v řízení z důvodu vlastnictví LPG stanice na pozemku p. č. [REDAKCE], u něhož je v katastru nemovitostí uveden jako vlastník [REDAKCE], uvedl vyvlastňovací úřad, že vlastnictví stavby [REDAKCE] nemá za doložené.

S ohledem na všechny tyto okolnosti, vydal správní orgán prvního stupně dne 30. 3. 2020 pod č. j. KUJCK 18097/2020 rozhodnutí, kterým podle § 24 odst. 1 zákona o vyvlastnění žádost zamítl.

III. Odvolání vyvlastnítele a vyjádření vyvlastňovaných k odvolání

Proti rozhodnutí krajského úřadu Jihočeského kraje podal vyvlastnítel odvolání. Vyvlastnítel je přesvědčen, že Krajský úřad Jihočeského kraje nesprávně právně posoudil a nesprávně aplikoval dotčené právní normy, když nesprávně vyložil jejich obsah a skutkový stav.

Dle názoru vyvlastnítele, KÚ JČK konkrétně:

- a) chybně aplikoval ustanovení § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby,
- b) chybně konstatoval nemožnost rozšíření vyvlastnění na všechny nemovitosti,
- c) chybně právně kvalifikoval právo, které svědčí vyvlastňovaným a které brání realizaci stavby veřejného zájmu – stavby D3,
- d) neposoudil právo svědčící vyvlastňovaným jako právo odpovídající věcnému břemenu,
- e) chybně vyloučil možnost alespoň částečného vyhovění žádosti.

Nemožnost vyvlastnění nemovitostí

Odvolatel namítá nesprávné posouzení vztahu § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby a § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění. Dle jeho názoru je ustanovení § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby ustanovením speciálním k ustanovení § 4 odst. 3 vyvlastňovacího zákona. Přičemž vyvlastnění celé nemovitosti je dle názoru odvolatele v souladu s hlavními principy vyvlastnění, tj. minimalizací zásahu do práv vyvlastňovaných. Vyvlastnítel dle svých tvrzení v tomto specifickém případě využil možností vyplývajících ze vztahu speciality ustanovení § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby k ustanovením vyvlastňovacího zákona. Toto ustanovení částečně modifikuje podmínky vyvlastnění ve prospěch vyvlastnítele za účelem urychlení vyvlastňovacích procesů např. u prioritních liniiových staveb dopravní infrastruktury, o kterou se jedná zde. Podle tohoto ustanovení je tak možné naplnit předpoklady vyvlastnění předmětných nemovitostí v rozsahu, který odpovídá nejen nezbytným zákonným podmínkám, ale v rozsahu širším, přičemž také umožní přiměřené a odpovídající uspokojení nároků vyvlastňovaných.

Aplikace ustanovení § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby je v tomto případě přípustná právě proto, že obsah vlastnického práva vyvlastňovaných k nemovitostem zahrnuje i právo označené v minulosti správními soudy jako právo na připojení, a neexistuje tak v tomto konkrétním případě jiný způsob řešení vyvlastnění. Použití ustanovení § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby přitom svědčí dle názoru vyvlastnítele pouze jemu, nikoli vyvlastňovaným.

Jiné způsoby řešení, pokud by nedošlo k aplikaci ustanovení § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby způsobem předvídaným ŘSD, buď ponechají vyvlastňovaným ve vlastnictví bezcenné

pozemky bez možnosti naplno užít veškerý obsah jejich vlastnického práva, nebo budou spět k tomu, že vyvlastňovaným zůstane zachováno bezobsažné právo připojení vyčerpané faktickou nemožností jeho naplnění z důvodu existence překážky závazných technických, bezpečnostních a provozních norem stavby D3.

Vyvlastnění práva odpovídajícího věcnému břemeni

V přímé návaznosti na výše uvedené dále vyvlastnitel upozorňuje odvolací orgán, že podáním návrhu kupní smlouvy podle § 3b zákona o urychlení výstavby (resp. následujícím postupem ve vyvlastňovacím řízení) zahrnující i dotčené nemovitosti vyvlastnitel postupoval způsobem, který nejvíce šetří faktickou možnost výkonu práv vyvlastňovaných, kdy v důsledku vyčerpání tvrzeného veřejného subjektivního práva spočívajícího v přístupu k nemovitostem by došlo k faktickému znemožnění s těmito nemovitostmi nakládat. Vyvlastnitel považuje za neslučitelné se smyslem a účelem vyvlastňovacího zákonodárství ve vztahu k vyvlastňovaným, aby jeho výsledkem bylo vyloučení plné realizace vlastnického práva, která předpokládá možnost výkonu vlastnických oprávnění - práva věc užívat, požívat její eventuální plody, nepřetržitě ji držet a případně s ní disponovat (ius possidendii, utendi et fruendi, disponendi). V takovém případě totiž nastává právní stav neslučitelný s účelem vyvlastňovacího řízení, čemuž se (i když do určité míry neobratně) snaží bránit výše citovaná ustanovení § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby a § 4 odst. 3 vyvlastňovacího zákona.

Vyvlastnitel považuje za přípustné použití analogických judikturních závěrů týkající se restitucí nezákonně odňatého majetku, protože jak v případě restitucí, tak v případě vyvlastnění je nezbytné zachování co nejvyššího možného rozsahu naplnění dotčených vlastnických práv restituentů, resp. vyvlastňovaných. V obou případech je řešeno, v jakém rozsahu bude zachováno vlastnické právo konkrétních fyzických a právnických osob ve vztahu k ochraně a prosazení jiných veřejných zájmů a naplnění smyslu a účelu restitučního, resp. vyvlastňovacího řízení.

Dle odvolatele by tak byl ve výsledku nastolen právní stav odpovídající tzv. holému vlastnictví (nuda proprietas). Pokud by nedošlo k zahrnutí nemovitostí do návrhu kupní smlouvy, případně by nebyly vyvlastněny v tomto vyvlastňovacím řízení, přítomnost existujících staveb a jejich obchodního zaměření bez faktického připojení na pozemní komunikaci - konkrétně dálnici (které je, jak bylo uvedeno výše v tomto odvolání i dříve v tomto řízení na základě stanoviska Ministerstva dopravy, vyloučeno) by pro vlastníky znamenala nemožnost uplatnit právo věc užívat, požívat její eventuální plody, nepřetržitěji držet a případně s ní disponovat.

Ostatně i sami vyvlastňovaní v bodě 60 svého podání ze dne 17. ledna 2020 vytýkají vyvlastniteli, že by jim při akceptaci jednoho z dřívějších návrhů vyvlastnitel na odškodnění za ztrátu přístupu k nemovitostem zůstalo vlastnictví nemovitostí bez jakéhokoliv přístupu k nim. Vyvlastňovaným by tak bylo ponecháno vlastnické právo zcela bezcenné, přičemž dle vyvlastňovaných by šlo o protiprávní stav, pokud by nemovitosti dále existovaly bez přístupu na komunikace. Odvolatel odkazuje na nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1961/15 ze dne 11. července 2017.

Právo na připojení je právo odpovídající věcnému břemeni

Vyvlastnitel dále uvádí, že vyvlastňovací úřad nesprávně posoudil předmět vyvlastnění a zúžil jej jen na obsah veřejného subjektivního práva vyvlastňovaných na připojení jejich nemovitostí k pozemní komunikaci, přestože jej měl posoudit jako součást vlastnického práva vyvlastňovaných odpovídající právu odpovídajícímu věcnému břemeni.

ŘSD na úvod připomíná, že vyvlastňovací zákon dle svých § 1 odst. 1 písm. a) a § 2 písm. b) umožňuje „odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemeni k pozemku nebo ke stavbě“. Vyvlastnitel zdůrazňuje, že vyvlastňovací zákon tak neupravuje vyvlastnění „pouze“ věcného břemene, nýbrž většího počtu práv - tedy rovněž práv odpovídajících věcným břemenům (tzn. i práv, která nejsou v občanském zákoníku výslovně označena jako věcná břemena).

Ačkoli je dílčí zjištění Krajského úřadu Jihočeského kraje, že právo označené jako veřejné subjektivní právo na připojení k pozemní komunikaci není věcným břemenem vyjmenovaným v ustanovení § 1257 až 1308 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, možno považovat za formalisticky správné, ignoruje KÚ JČK ve svém dalším posouzení věci, že předpokladem veřejného subjektivního práva na připojení k pozemní komunikaci musí vždy být existence práva odpovídajícího věcnému břemeni vycházejícího z práva užívat vlastnictví věci, zde tím způsobem, aby byl umožněn příjezd k vyvlastňovaným nemovitostem.

Vyvlastnitel má za to, že KÚ JČK tedy neinterpretoval obsah předmětného veřejného subjektivního práva řádně, v souladu s obsahem tohoto veřejného subjektivního práva a podle ustanovení § 10 odst. 3 a 4 zákona o pozemních komunikacích.

K tomu, aby bylo možné označit „právo na připojení“ za právo odpovídající věcnému břemeni, je nezbytné, aby to svým obsahem naplňovalo fakticky obsah věcných práv k věcem cizím - služebnostem a reálným břemenům, což v daném případě bylo v řízení před orgánem prvního stupně prokázáno. V takovém případě je ovšem právem odpovídajícím věcnému břemeni, a je tedy způsobilé k vyvlastnění ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) a § 2 písm. b) vyvlastňovacího zákona.

Obsahem práva na připojení k pozemní komunikaci podle § 10 odst. 3 a 4 silničního zákona je právo vyvlastňovaných na zajištění přímého připojení k tělesu dálnice, kterému odpovídá povinnost vlastníka dálnice (tj. České republiky) připojení zajistit. Vlastníkovi dálnice jsou tak uloženy rozmanité povinnosti, které odpovídají povinnostem, které jsou uloženy povinným ze služebností a věcných břemen. Mimo jiné sem patří povinnost zdržet se bránění využití přímého připojení, povinnost pečovat o průchodnost připojení, zajistit technické zabezpečení oblastí tak, aby nemohlo dojít k ohrožení účastníků dopravního provozu v daném místě atd.

Veřejné subjektivní právo na připojení tak svým obsahem zahrnuje charakteristické znaky reálného břemene a částečně také služebnosti. Z jeho povahy je zřejmé, že se tedy typově nemůže jednat o vymezený či inominátní druh věcného břemene. Z obsahu tohoto práva ovšem jednoznačně vyplývá, že se jedná o právo odpovídající věcnému břemeni.

Právo na připojení vyvlastnitelů není subjektivní veřejné právo, ale právo odpovídající věcnému břemeni

Odvolatel uvádí, že nelze ignorovat skutečnost, že vyvlastňování nikdy nebyli účastníky řízení podle § 10 odst. 4 silničního zákona a nikdy jim silničním úřadem nebylo přiznáno právo na připojení ve smyslu silničního zákona. Přiznána jim byla pouze možnost napojit příjezd a výjezd ze svých pozemků na obslužnou komunikaci, které právo připojení již zaniklo.

Právo na připojení vyvlastňovaných je pouze veřejnoprávním projevem práva odpovídajícímu právu na přístup k pozemku, práva cesty, tj. jednoho z druhů služebností-věcných břemen, resp. práv odpovídajících věcnému břemeni. Právo na připojení je fakticky jen veřejnoprávní regulací soukromoprávního práva na přístup k pozemku. Regulace ve formě silničního zákona je nezbytná z důvodu, že charakter pozemních komunikací neumožňuje nekontrolované vjezdy a výjezdy na komunikace.

Dle odvolatele nelze tvrzené právo na připojení nemovitostí vyvlastňovaných považovat za právo na připojení ve smyslu § 10 odst. 3 a 4 silničního zákona. Právní jednání i právní skutečnosti je vždy nezbytné posuzovat dle jejich skutečného obsahu, nikoli podle formálního označení. Právo označené v rozhodnutích správních soudů jako „právo na připojení“ tak při správném posouzení skutkových okolností případu není právem na připojení ve smyslu § 10 odst. 3 a 4 silničního zákona, ale jedná se jiný typ práva vycházejícího z vlastnického práva vyvlastňovaných k nemovitostem, práva popsaného výše, tj. právu odevírajícímu věcnému břemeni práva cesty.

Právo cesty je pak příkladem věcného břemene (práva odpovídajícího věcnému břemeni), které lze v souladu s vyvlastňovacím zákonem bez dalšího vyvlastnit, jsou-li k tomuto naplněny stanovené podmínky.

Možnost částečného vyhovění návrhu na vyvlastnění

Odvolatel dále zastává názor, že pakliže prvostupňový správní orgán dospěl k závěru, že žádosti o vyvlastnění jako celku nelze vyhovět, měl posoudit částečné vyhovění žádosti v rozsahu práva připojení v podobě práva odpovídajícího věcnému břemeni. K uvedenému ŘSD pouze podotýká, že správní orgán je sice vázán návrhem, a nemůže tak rozhodnout o vyvlastnění nad rámec návrhu či o jiném vyvlastnění (mimo rámec návrhu), nicméně to samozřejmě neznamená, že by správní KÚ JČK jako orgán nemohl vyhovět návrhu (žádosti) pouze zčásti.

Vyvlastniteli však nemůže být dááno k tíži, že jeho veřejně prospěšný stavební záměr nevyžaduje územní rozhodnutí. Na takovou situaci ostatně výslovně pamatuje i vyvlastňovací zákon, který ve svém ustanovení § 18 odst. 3 písm. b) stanovuje jako povinnou přílohu žádosti o vyvlastnění územní rozhodnutí pouze v případě, že vydání územního rozhodnutí pro daný účel vyvlastnění vyžaduje jiný právní předpis (konkrétně stavební zákon). To v daném případě nevyžaduje, jak vyvlastnitel prokázal, tedy nelze po vyvlastniteli chtít, aby potřebný rozsah vyvlastnění určoval územním rozhodnutím.

ŘSD ve svém návrhu dostatečně určitě vymezilo a popsalo právo připojení a stejně tak dostatečně popsalo, čeho (jakého vyvlastnění) a z jakého důvodu se domáhá. Pokud KÚ JČK ve svém rozhodnutí veškeré okolnosti věci samé s přihlédnutím k obsahu návrhu nezohlednil a (s ohledem na výše uvedené skutečnosti) nerozhodl alespoň částečně vyhovujícím způsobem tak, že se vyvlastňuje popsané právo připojení (jemu korespondující právo odpovídající věcnému břemeni), resp. se ani dostatečně nevypořádal s touto alternativou, zatížil řízení i rozhodnutí vadou, pro kterou musí být rozhodnutí zrušeno.

IV. Vyjádření vyvlastňovaných k odvolání

Vyvlastňovaní se ve svém vyjádření ztotožnili s argumentací KÚ JČK a mají za to, že tato vychází ze správně zjištěných okolností a právní názory, obsažené v rozhodnutí jsou v souladu s platnými právními předpisy. Rozhodnutí je také v souladu se zásadou přiměřenosti a předvídatelnosti.

Podrobněji se vyjadřují k podání vyvlastnitel, konkrétně k aplikaci § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby, kde tvrdí, že interpretace vyvlastnitel je mylná, protiústavní a nezákonná a dávají za pravdu správnímu orgánu, který tento výklad práva nepřipustil.

Dle vyvlastňovaných je zcela lichá argumentace vyvlastnitel o tom, že svým postupem, tj. podáním žádosti o vyvlastnění v rozsahu všech předmětných nemovitostí v lokalitě, vlastně hájí práva vyvlastňovaných. Vyvlastnění je svou podstatou vždy zásahem do vlastnických práv vyvlastňovaných a nemůže být uskutečněno jinak než striktně v mezích jasně a určitě stanovených podmínek, jež musí být pro vyvlastnění naplněny dle zákona. Ty v daném případě naplněny nebyly.

Vyvlastnitel také mylně dovozuje, že veřejně subjektivní právo vyvlastňovaných na připojení jejich nemovitostí k pozemní komunikaci je de facto totéž, co soukromoprávní věcné břemeno. I tato interpretace vyvlastnitel je však dle vyvlastňovaných zcela mylná a nemá žádnou oporu v platných právních předpisech.

Vyvlastňovaní disponují veřejným subjektivním právem na připojení na pozemní komunikaci.

Vyvlastňovaní rovněž podali námitku systémové podjatosti Ministerstva dopravy, o níž rozhodl ministr dopravy svým usnesením č. j. 22/2020-510-RK/3 ze dne 16. června 2020. Předmětné usnesení je ve smyslu § 74 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 5 správního řádu předběžně vykonatelné.

Na závěr navrhuji, aby odvolací orgán rozhodnutí KÚ JČK v plném rozsahu potvrdil. Současně navrhuji, aby byla v takovém případě odvolacím správním orgánem uložena vyvlastniteli povinnost uhradit v souladu s § 24 odst. 1 vyvlastňovacího zákona náhradu škody, způsobenou vyvlastňovaným v souvislosti se žádostí o vyvlastnění.

V. Odvolací správní řízení

S ohledem na námitku věcné nepříslušnosti KÚ JČK a námitku nepřipustné retroaktivity, které vyvlastňování uplatňovali v prvostupňovém řízení, vypořádá se odvolací správní orgán nejprve s těmito otázkami, jež jsou podstatné pro samotné další posuzování celého řízení. Odvolací správní orgán se v této věci v zásadě ztotožňuje se závěry prvoinstančního správního orgánu a uvádí následující.

Předmětné vyvlastňovací řízení bylo zahájeno za účelem majetkoprávního vypořádání práv k pozemkům a stavbám potřebným pro stavbu části dálnice D3. Dálnice D3 a její části jsou přitom stavbami dopravní infrastruktury ve smyslu ustanovení § 1 odst. 2 písm. a) zákona o urychlení výstavby. Vyvlastňovací řízení bylo zahájeno 20. listopadu 2019, kdy byla, v souladu s § 44 odst. 1 správního řádu, doručena žádost Krajskému úřadu Jihočeského kraje. V době zahájení řízení byl již účinný čl. I bod 6 zákona č. 169/2018 Sb., který novelizoval zákon o urychlení výstavby a vložil s účinností od 1. 8. 2019 do tohoto zákona § 2e upravující věcnou příslušnost Magistrátu hl. m. Prahy a krajských úřadů k vedení vyvlastňovacích řízení v případě staveb dopravní infrastruktury. Příslušný k vedení řízení o vyvlastnění, jehož předmětem je stavba dopravní infrastruktury, je tak krajský úřad kraje, na jehož území se má stavba uskutečnit. Krajský úřad Jihočeského kraje je tedy ve smyslu § 2e odst. 1 zákona o urychlení výstavby věcně a místně příslušným vyvlastňovacím úřadem a Ministerstvo dopravy je ve smyslu § 2e odst. 3 písm. a) zákona o urychlení výstavby věcně a místně příslušným odvolacím správním orgánem proti napadenému rozhodnutí.

Přechodná ustanovení obsažená v čl. II bod 1 zákona č. 169/2018 Sb. upravují, že řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (v případě věcné příslušnosti krajských úřadů před 1. 8. 2019) se dokončí podle dosavadních právních předpisů. Vyvlastňovací řízení je přitom přes případné vazby na územní řízení a stavební řízení samostatným řízením a toto předmětné vyvlastňovací řízení bylo zahájeno podáním žádosti dne 20. listopadu 2019, tedy za účinnosti ustanovení § 2e zákona o urychlení výstavby. Vzhledem k uvedenému se nejedná ani o nepřipustnou retroaktivitu, protože uvedené právní předpisy směřují *pro futuro*, tj. na nově zahajovaná řízení.

Podané odvolání je odvolací orgán povinen posoudit z hlediska jeho přípustnosti a včasnosti ve smyslu ustanovení § 81 odst. 1 a § 83 odst. 1 správního řádu. Podle ustanovení § 81 odst. 1 správního řádu může účastník proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak. V daném případě je odvolatel jako vyvlastnitel účastníkem řízení ve smyslu § 17 odst. 1 vyvlastňovacího zákona a jeho odvolání je tedy přípustné. Ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu stanoví, že odvolací lhůta činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Napadené rozhodnutí bylo vyvlastniteli doručeno dne 31. 3. 2020. Od následujícího dne začala běžet lhůta pro podání odvolání, přičemž patnáctý den lhůty tak připadal na 15. 4. 2020. Vyvlastnitel podal odvolání prostřednictvím datové schránky dne 15. 4. 2020, jedná se tedy o odvolání včasné.

Odvolací orgán posoudil podané odvolání podle ustanovení § 82 správního řádu a dospěl k závěru, že podané odvolání splňuje předepsané náležitosti.

Odvolací orgán podle ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem. K vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popřípadě na jeho správnost, se nepřihlíží.

Odvolací správní orgán se nejprve vypořádá s odvoláním vyvlastnitelů a vyjádřením vyvlastňovaných k odvolání.

Výklad vztahu § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby k § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění

K bodu odvolání, kterým odvolatel napadá výklad vyvlastňovacího úřadu ohledně vztahu § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby a § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění, může odvolací správní orgán uvést následující. Ustanovení § 3b zákona o urychlení výstavby systematicky navazuje na ustanovení § 3a zákona o urychlení výstavby, který řeší problematiku „*smlouvy o získání potřebných práv k pozemku nebo ke stavbě podle zákona upravujícího vyvlastnění*“. Tomu odpovídá nejen skutečnost, že § 3b odst. 1, 3, 4, 5 i 6 zákona o urychlení výstavby na § 3a téhož zákona odkazují, ale rovněž i § 3a ve své větě druhé odkazuje na § 3b, resp. na jeho neaplikovatelnost v případě infrastruktury elektronických komunikací. Znění ustanovení § 3a a 3b zákona o urychlení výstavby tedy vytvářejí vzájemné vazby, jež je třeba při systematickém výkladu zákona o urychlení výstavby respektovat. Ze znění § 3a a 3b je přitom zřejmé, že se týkají problematiky získávání potřebných práv smlouvou, tj. nikoliv v rámci vyvlastňovacího řízení.

Poukážeme-li na § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění, tak ten jasně formuluje základní zásadu vyvlastňovacího řízení, a to, že vyvlastnění „*lze provést jen v takovém rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem*“. Ustanovení § 4 odst. 3 pak upravuje situaci, kdy pozemek (rozuměj i stavbu, příp. právo odpovídající věcnému břemeni), jež není předmětem vyvlastnění a není pro účel vyvlastnění ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění nezbytný, nelze bez vyvlastňovaného pozemku užívat buď vůbec, nebo jen s nepřiměřenými obtížemi. V takovém případě může vyvlastňovaný požádat o rozšíření vyvlastnění.

Ustanovení § 3b odst. 6 umožňuje rozšířit působnost § 3b odst. 1 až 5 „*i na právo k pozemku nebo stavbě, které není nezbytné pro uskutečnění stavby dopravní infrastruktury, pokud by v důsledku převodu práv podle § 3a tento pozemek nebo stavbu nebylo možné užívat vůbec nebo jen s nepřiměřenými obtížemi*.“ Vyvlastnitel tak může ve smyslu uvedeného ustanovení získávat smlouvou i pozemky a stavby, které pro realizaci nepotřebuje, a to zejm. za cenu podle znaleckého posudku vynásobenou příslušným koeficientem dle § 3b odst. 1 zákona o urychlení. Vyvlastniteli je tímto ustanovením umožněno „*motivovat*“ vlastníky k prodeji pozemků či staveb vyšší cenou (částkou vycházející ze znaleckého posudku vynásobenou koeficienty v § 3b odst. 1 zákona o urychlení výstavby) i za části, které nejsou pro účel vyvlastnění nezbytné, ale samotným vyvlastněním by došlo k tomu, že je nebude možné užívat vůbec či jen s nepřiměřenými obtížemi. Ustanovení § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby nelze chápat jako modifikaci § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění, podle kterého může o rozšíření předmětu vyvlastnění požádat pouze vyvlastňovaný.

V tomto kontextu je třeba vnímat, že obecně, tedy i v případě staveb nepodléhajících zákonu o urychlení výstavby, může vyvlastnitel v soukromoprávní rovině samozřejmě iniciovat i jednání o získání práv v rozsahu přesahujícím potřeby vyvlastňovacího účelu, to vychází ze zásad soukromého práva, zejm. zásady smluvní volnosti. Některé subjekty (zejm. ty veřejnoprávní) jsou ale právními předpisy omezeny v kontraktační svobodě povinnostmi péče řádného hospodáře, a na to reagoval dle názoru odvolacího správního orgánu zákonodárce právě v ustanovení § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby.

Ustanovení § 3b odst. 6 zákona o urychlení tedy nemůže ze své povahy směřující k dohodě mezi vyvlastnitelem a vyvlastňovaným nic měnit na tom, že vyvlastnit lze pouze majetek v nezbytném rozsahu (§ 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění).

V případě výkladu ustanovení § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby je možné kromě výše uvedeného poukázat i na proces tvorby tohoto ustanovení. Ustanovení § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby bylo do tohoto právního předpisu vloženo novelizačním bodem obsaženým v ustanovení čl. I bodu 13 zákona č. 169/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Předmětné ustanovení vzniklo při projednávání sněmovního tisku č. 76 (8. volební období) v Hospodářském výboru Poslanecké

sněmovny PČR. Na jednání Hospodářského výboru, které se konalo 24. dubna 2018, přitom bylo k předmětnému návrhu uvedeno předkladatelem následující: „*V současné době investor může vykoupit ten pozemek, tu půdu, jenom podle záborového elaborátu, podle výkresu, a tím majitelé skutečně často jim tam zbytou nějaké zbytky, trojúhelníčky políčka, a říkají, tak to ode mě kupte celé a nejde to. V praxi pak musí pomáhat kraje, města a podobně. Takže tady my dáváme šanci tomu investorovi, aby koupil ten pozemek celý, a tím ten proces byl zase rychlejší a vlastně i férovější vůči lidem, že stát tady dostal do ruky možnost si od nich koupit za ten osminásobek to celé.*“ (záznam z jednání Hospodářského výboru, dostupný online zde: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=145188>; minutáž nahrávky cca 56:14 – 57:25). V pracovních dokumentech Hospodářského výboru dostupných online na stránkách Poslanecké sněmovny je pak příslušný pozměňovací návrh pracovně označován „*Možnost výkupu nad záborový elaborát*“ (viz např. <https://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=145758>). Z uvedeného je rovněž zřejmé, že jde o otázky „výkupu“ tedy smluvního nabývání práv a nikoliv vyvlastnění jako nuceného odnětí vlastnického práva.

Odvolatel poukazoval na nelogičnost takového výkladu, a to zejména v případě právního předpisu, jehož cílem je urychlení výstavby. Vyvlastnitel uvádí, že podle výkladu prvostupňového správního orgánu by tak musel nechat vyhotovit znalecký posudek na ocenění „širšího rozsahu pozemků“ dle § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby a připravit text smlouvy a jednat s vyvlastňovaným, aby následně v případě neúspěchu negociace podal žádost o vyvlastnění v „užším rozsahu pozemků“ a následně, aby v některých případech vyvlastňovaný uplatnil požadavek na „širší rozsah pozemků“. Odvolací správní orgán může uvést, že § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby neukládá vyvlastniteli povinnost takto postupovat, ale pouze možnost v zájmu dosažení dohody vykoupit za cenu zvýšenou koeficientem nejen pozemky potřebné k realizaci stavby dopravní infrastruktury, ale i pozemky, které by v důsledku realizace výkupu nemohl jejich vlastník využívat vůbec nebo jen s nepřiměřenými obtížemi. Je pouze na rozhodnutí vyvlastnitel, jakým způsobem provede soukromoprávní vyjednávání, pakliže budou následně v případě neúspěchu dostatečným podkladem pro vyvlastňovací řízení.

Je třeba si uvědomit, že vyvlastnění je jedním ze závažných zásahů do lidských práv chráněných Ústavou a Listinou základních práv a svobod a v takovém případě je nepochybně na místě restriktivní výklad práva a aplikace zásady „*in dubio pro libertate*“. V kontextu právní úpravy vyvlastnění je v zásadě nemyslitelná interpretace, že by rozsah vyvlastnění byl dán na libovůli vyvlastnitel. Zároveň je také podstatné, že újmy v případě výkladu nastoleného odvolacím správním orgánem a vyvlastňovacím úřadem nedozná ani chráněný veřejný zájem, který převažuje nad zachováním původních vlastnických práv, protože vyvlastnitel nezíská pouze ty pozemky, které k realizaci účelu vyvlastnění nepotřebuje.

Ani odvolací správní orgán tak nesdílí právní názor vyvlastnitel, že ve smyslu § 3b zákona o urychlení výstavby je vyvlastnitel oprávněn v žádosti o vyvlastnění rozšířit předmět vyvlastnění o pozemky, které k realizaci účelu vyvlastnění nepotřebuje. Podstatné tedy bude vymezení nezbytného rozsahu pro dosažení účelu vyvlastnění.

Právo sjezdu/přístupu k nemovitostem vyvlastňovaných jako právo odpovídající věcnému břemeni

Odvolatel dále ve svém odvolání namítá, že KÚ JČK nesprávně posoudil předmět vyvlastnění a zúžil jej jen na obsah veřejného subjektivního práva vyvlastňovaných na připojení jejich nemovitostí k pozemní komunikaci. Dle názoru odvolatele jej měl však posoudit jako součást vlastnického práva vyvlastňovaných odpovídající věcnému břemeni.

Odvolací správní orgán musí předně konstatovat, že vyvlastnitel požádal ve své žádosti o vyvlastnění pozemků a staveb a nikoliv práva odpovídajícímu věcnému břemeni, přičemž vyvlastňovací úřad je žádostí vázán. Dle ustanovení § 18 odst. 2 písm. c) zákona o vyvlastnění totiž musí žádost o vyvlastnění obsahovat údaj o tom, „*jakého vyvlastnění se vyvlastnitel domáhá*“.

K samotnému ozřejmění terminologie zákona o vyvlastnění v případě věcných břemen a práv odpovídajících věcnému břemeni je třeba připomenout, že tento zákon vznikl za účinnosti zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „starý občanský zákoník“), a tomu odpovídala i větší provázanost terminologie obou předpisů. Starý občanský zákoník tak definoval věcná břemena v § 151n odst. 1 takto: *„Věcná břemena omezují vlastníka nemovité věci ve prospěch někoho jiného tak, že je povinen něco trpět, něčeho se zdržet, nebo něco konat. Práva odpovídající věcným břemenům jsou spojena buď s vlastnictvím určité nemovitosti, nebo patří určité osobě.“* Nový občanský zákoník používá obdobnou formulaci jen v § 767 odst. 2: *„Je-li to přiměřené poměrům pozůstalého manžela, především proto, že pečuje o nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti, o něž manželé pečovali, nebo o nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti, jehož rodičem je zemřelý manžel, anebo o dítě nezaopatřené, které s pozůstalým manželem žije, může soud na návrh pozůstalého manžela založit v jeho prospěch právo odpovídající věcnému břemeni bydlení podle okolností případu, nejdéle však do doby, než takové dítě nabude trvale schopnost samo se živit, a za úplatu srovnatelnou s nájemným v místě obvyklým; toto právo nezanikne, nabude-li dítě schopnost samo se živit jen na přechodnou dobu.“*

Výše uvedenému ostatně odpovídá i ustanovení § 23 odst. 3 písm. a) body 1 a 2 zákona o vyvlastnění, kdy vyvlastňovací úřad rozhodne výroky o vyvlastnění o

- „zrušení nebo omezení práva odpovídajícího věcnému břemeni“, to v případě, že realizaci účelu vyvlastnění brání existující práva vyplývající z věcného břemene
- „omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě zřízením věcného břemene ve prospěch vyvlastnitele“, to v případě, kdy k realizaci účelu vyvlastnění je třeba získat práva odpovídající věcnému břemeni.

Je tedy zřejmé, že pojmem „práva odpovídající věcnému břemeni“ je označen souhrn práv a oprávnění vyplývajících z věcného břemene tak, jak je zná soukromé právo (aktuálně tedy zejména zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Za naprosto nepřiléhavé tak odvolací správní orgán považuje poukazy odvolatele např. na služebnost cesty. Služebnost cesty principálně omezuje vlastníka služebného pozemku, který musí strpět jeho užívání jinou osobou (např. vlastníkem pozemku sousedního). Práva odpovídající věcnému břemeni (v případě služebnosti cesty tedy právo jezdit přes služebný pozemek) svědčí zpravidla jiné osobě než vlastníkovému služebného pozemku. To mimo jiné vyplývá z ustanovení § 1257 odst. 1 občanského zákoníku, kdy *„Věc může být zatížena služebností, která postihuje vlastníka věci jako věcné právo tak, že musí ve prospěch jiného něco trpět nebo něčeho se zdržet.“* Podle odstavce 2 téhož ustanovení může vlastník *„zatížit svůj pozemek služebností ve prospěch jiného svého pozemku.“*

Dále je třeba konstatovat, že již z rozhodnutí správních soudů týkajících se stavebního řízení předmětné části dálnice D3 vyplývá, že Městský soud v Praze i Nejvyšší správní soud konstatovaly, že v daném případě sjezdu, resp. přístupu na pozemky vyvlastňovaných, je irelevantní řešení soukromoprávní otázky užívání sjezdu, ale podstatnou je rovina veřejnoprávní, kdy vyvlastňovaným *„je i nadále přiznáno v důsledku pochybení stavebního úřadu veřejné subjektivní právo využívat obslužnou komunikaci z titulu rozhodnutí vydaných v řízeních o jejich vlastních žádostech [pozn. MD: tedy v územním, stavebním a kolaudačním řízení].“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 7 As 95/2013 – 74). V souvislosti s řešením soukromoprávních otázek je možné odkázat ještě na část rozhodnutí, kde je uvedeno: *„Lze tedy souhlasit se žalovaným [pozn. MD: Ministerstvem dopravy] v tom, že ‚existence věcného břemene nedává žalobcům [pozn. MD: vyvlastňovaným] bez dalšího právo na zachování příjezdu‘: toto právo jim totiž dávají (bez dalšího) zmíněná rozhodnutí vydaná stavebním úřadem. Není pravda, že takové právo, které by omezovalo vlastníka pozemků pod komunikací I/3 ve prospěch žalobců, by muselo být ‚založeno smlouvou, rozhodnutím soudu, rozhodnutím o odnětí práva (vyvlastnění) nebo rozhodnutím silničního úřadu povolujícím připojení k pozemní komunikaci, nikoli však rozhodnutím správního orgánu v řízení s jinými účastníky, které řeší stavebně technické otázky‘, jak uvádí žalovaný. Vlastník pozemků pod*

komunikací I/3 je při své stavební činnosti omezen právě tím, že vlastníci sousedících pozemků tu na základě dřívějších rozhodnutí vykonávají svá práva, a to na základě ‚pouhého‘ rozhodnutí stavebního úřadu.“ (rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 5A 72/2013 - 137). Ve výše citovaném rozhodnutí Nejvyšší správní soud také poukazuje na rozdílnost veřejnoprávní a soukromoprávní roviny povolení připojení. Rozdílná povaha veřejného a soukromého práva je přitom imanentním znakem evropského kontinentálního právního systému od dob císaře Justiniána. Odvolací správní orgán zastává tedy právní názor, že veřejné subjektivní právo vyvlastňovaných na připojení nelze ztotožnit s právem odpovídajícím věcnému břemeni, natož jej eliminovat prostřednictvím vyvlastnění práva odpovídajícího věcnému břemeni, a tím dosáhnout účelu vyvlastnění.

Možnost částečného vyhovění návrhu

Zákon o vyvlastnění předpokládá pro vyhovění žádosti vyvlastnítele a pro vydání rozhodnutí o vyvlastnění splnění řady velmi striktně daných podmínek, a to mimo jiné týkajících se pokusů o dohodu, a také týkajících se co nejmenšího zásahu do práv vyvlastňovaných (§ 5 zákona o vyvlastnění ve spojení s § 3 zákona o urychlení výstavby a § 4 odst. 1 vyvlastňovacího zákona). Vzhledem k uvedenému a skutečnosti, že nezbytný rozsah vychází zpravidla ze zvláštních právních předpisů a vydaného územního rozhodnutí, patří otázka částečného vyhovění a částečného zamítnutí k těm méně frekventovaným.

Posuzování možnosti částečného vyhovění a částečného zamítnutí žádosti je tedy primárně věcí individuálního posouzení každého případu. Je přitom zcela nepochybné, že vyvlastňovací úřad nemůže rozhodovat nad rámec žádosti, a to nejen kvantitativně (rozsahu pozemků a staveb), ale i kvalitativně (způsob omezení vlastnického práva).

Obdobně jako není možné rozhodovat o pozemcích neuvedených v žádosti, není ani možné rozhodovat zpravidla o kvalitativně jiném předmětu žádosti, typicky tedy pokud vyvlastnitel žádá o odnětí vlastnického práva, nemůže vyvlastňovací úřad rozhodnout o pouhém omezení. Je to dáno především konstrukcí jakou vyvlastňovací zákon k oběma způsobům vyvlastnění zaujímá. Jednak nebude zpravidla dodržena podmínka týkající se pokusu o dohodu, která musí být vázána k předmětu vyvlastnění, a rovněž v takovém případě žádost nemůže obsahovat všechny požadované náležitosti.

Požadavek vyvlastňovaných na rozhodnutí o náhradě škody

Vyvlastňovaní ve svém vyjádření k odvolání navrhli odvolacímu správnímu orgánu, aby v případě potvrzení rozhodnutí KÚ JČK uložil vyvlastniteli povinnost uhradit v souladu s § 24 odst. 1 zákona o vyvlastnění náhradu škody způsobenou vyvlastňovaným. K tomu odvolací správní orgán uvádí, že rozhodování o náhradě škody nebo jiné újmy ve smyslu § 23 odst. 4 a § 24 odst. 1 zákona o vyvlastnění není v kompetenci vyvlastňovacích úřadů. Pokud tedy nárok vyplývající z těchto ustanovení vyvlastnitel dobrovolně neuhradí, jedná se o nárok uplatnitelný v občanském soudním řízení. Uvedenými ustanoveními zákona o vyvlastnění je totiž založen pouze hmotněprávní nárok na náhradu škody nebo jiné újmy a nikoliv samotná kompetence vyvlastňovacího úřadu o ní rozhodnout. Vypořádání nároku na náhradu škody nebo jiné újmy tedy není součástí předmětu vyvlastňovacího řízení. Tento závěr vychází mimo jiné z usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 12. 2016, č. j. 47 A 11/2015 – 56 a rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 7 As 335/2016 – 52.

S ohledem na skutečnost, že vyjádření k odvolání je procesním podáním účastníka řízení v rámci probíhajícího řízení a nemá charakter samostatné žádosti ve smyslu § 45 správního řádu, a to dle názoru odvolacího správního orgánu ani v případě posouzení podání podle jeho skutečného obsahu ve smyslu § 37 odst. 1 správního řádu, nerozhodoval správní orgán o odložení věci ve smyslu § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu a vypořádal se s tímto procesním návrhem v rámci odůvodnění svého rozhodnutí.

Pokud jde o náhradu nákladů řízení, odvolací správní orgán uvádí, že hmotněprávní nárok na náhradu škody nelze ztotožnit či zaměňovat s otázkou náhrady nákladů řízení podle § 79 správního

řádu. Přičemž co se samotné náhrady nákladů týče, dle § 79 odst. 3 správního řádu platí, že nestanoví-li zákon jinak, nesou své náklady účastníci řízení.

VI. Právní posouzení celého případu odvolacím správním orgánem

S ohledem na skutečnost, že odvolací správní orgán posoudil s několika výjimkami celý případ zcela odlišně od prvostupňového správní orgánu, uvádí níže své závěry týkající se předmětného vyvlastňovacího řízení.

Jako zásadní pro správné posouzení celého případu se ukazuje posouzení veřejného subjektivního práva vyvlastňovaných na užívání sjezdu na silnici I/3 a jeho vztahu k nemovitostem vyvlastňovaných. Toto veřejné subjektivní právo dovozují ve svých rozsudcích Městský soud a Nejvyšší správní soud z příslušných územních, stavebních a kolaudačních rozhodnutí pro stavby vyvlastňovaných. Nejvyšší správní soud v rozsudku č.j. 7 As 95/2013 - 74 přitom uvedl „*Okamžikem právní moci kolaudačních rozhodnutí nebránilo žalobcům z veřejnoprávního hlediska nic tomu, aby využívali připojení k pozemní komunikaci. Lze souhlasit s městským soudem, že pokud stavební úřad neposoudil řádně otázku připojení nemovitostí žalobců k rychlostní silnici I/3, v důsledku čehož byla přiznána sousedícím subjektům veřejná subjektivní práva o různém rozsahu, nemá na právní postavení žalobců žádný vliv, že rozhodnutí o připojení vydané společností ARMEX Oil, s. r. o., pozbylo platnosti. Žalobcům je i nadále přiznáno v důsledku pochybení stavebního úřadu veřejné subjektivní právo využívat obslužnou komunikaci z titulu rozhodnutí vydaných v řízeních o jejich vlastních žádostech.*“

Z uvedeného závěru Nejvyššího správního soudu přitom vyplývá, že rozhodnutí o připojení vydané společnosti ARMEX Oil, s. r. o., pozbylo platnosti, přičemž vyvlastňovaným je i nadále přiznáno veřejné subjektivní právo obslužnou komunikaci užívat z titulu jim vydaných rozhodnutí.

KÚ JČK v bodě 5.1 napadeného rozhodnutí uvádí, že „*nepovažuje za nezpochybnitelné, že právo na připojení ke komunikaci nelze zrušit jinak. Vyjádření silničního správního orgánu (Krajského úřadu Jihočeského kraje) ze dne 15. 2. 2012, podle kterého nemůže silniční správní orgán postupovat podle § 10 odst. 4 silničního zákona, protože právo připojení ke komunikaci, založené rozhodnutím Ministerstva dopravy č. j. 18166/95 ze dne 17. 8. 1995 zaniklo dnem zahájení stavby dálnice, bylo vydáno před tím, než správní soudy (Městský soud v Praze rozhodnutím ze dne 14. 8. 2013 a následně NSS rozhodnutím ze dne 10. 10. 2013) konstatovaly, že veřejné subjektivní právo vyvlastňovaných na připojení ke komunikaci, vyplývající ze stavebního povolení a kolaudačního rozhodnutí, fakticky existuje.*“

Odvolací správní orgán se se závěrem KÚ JČK, podle kterého je možné situaci řešit zrušením sjezdu podle § 10 odst. 4 zákona o pozemních komunikacích, neztotožňuje, a to zejména z důvodu, že i na toto řízení z logiky věci musí dopadat závěry Městského soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu, podle kterých je jisté, že „*že žalobci nemohou pozbyt jediného stávajícího přístupu ke svým nemovitostem, a tím pádem bez náhrady přijít o své dosavadní investice do nich: takový stav by byl stavem protiprávním.*“ K tomu závěru Nejvyšší správní soud pro další „navazující“ řízení v rozsudku č.j. 7 As 95/2013 - 74 dodává „*Rolí soudů, zejména v takto složitých případech, není bezduché tlumočení právních norem. Odůvodnění soudního rozhodnutí směřuje především ke stranám sporu a jeho cílem má být v rámci posouzení a zodpovězení právních otázek i zohlednění toho, co závěry soudu znamenají pro další vývoj případu, případně při určitém zobecnění i pro širší praxi správních orgánů.*“

Dle názoru odvolacího správního orgánu splňuje vyvlastňovací řízení podmínky nastíněné správními soudy, když vyvlastňovaným za vyvlastnění náleží náhrada. Odvolací správní orgán si je vědom, že správní soudy v některých pasážích užívají pojmu „odškodnění“, nicméně tento pojem je třeba vnímat v širším slova smyslu. Tuto skutečnost v zásadě potvrzuje i Městský soud v Praze, který v rozsudku č.j. 10 A 141/2019- 97 (soudní řízení správní o nečinnosti Ministerstva dopravy jako speciálního stavebního úřadu po vydání usnesení o přerušení řízení kvůli vedení řízení o předběžné otázce – tohoto vyvlastňovacího řízení) konstatoval: „*Městský soud v Praze proto*

považuje za věcně správnou úvahu žalovaného (pozn. MD: Ministerstvo dopravy), podle níž v případě nedostatku dohody mezi osobou zúčastněnou na řízení (pozn. MD: Ředitelství silnic a dálnic ČR) a žalobcem ohledně osudu jeho nemovitostí, resp. přístupu k nim, v důsledku stavby předmětného úseku dálnice [...] může být sporná otázka vyřešena ve vyvlastňovacím řízení.“

Rozsudky Městského soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu (ve věci stavebního povolení na předmětnou stavbu části dálnice D3) se nezabývaly jen otázkou vzniku protiprávního stavu v případě znemožnění jediného přístupu k nemovitostem vyvlastňovaných z důvodu existence jejich veřejného subjektivního práva na užívání sjezdu. Zmíněna byla i problematika dalších veřejnoprávních norem, a to zejména s ohledem na obecné požadavky na využívání území (dnes obsažené zejm. v § 23 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb.) a povinnost vlastníka stavby udržovat ji v dobrém stavebním stavu (§ 154 odst. 1 písm. a) stavebního zákona). Neexistence přístupu ke stavbám představuje rovněž potenciální ohrožení života, zdraví a majetku osob, protože by znemožňovala účinný zásah složek IZS v případě mimořádné události. Je tedy evidentní, že závěry správních soudů spatřují překážku ve vydání stavebního povolení na předmětnou část dálnice D3 v širších veřejnoprávních souvislostech.

Dle názoru odvolacího správního orgánu tedy není možné řízením podle § 10 odst. 4 zákona o pozemních komunikacích dosáhnout účelu vyvlastnění, tj. realizace stavby příslušné části dálnice D3, protože v něm nedochází k řešení problémů nastíněných v rozhodnutích Městského soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu. Odvolací správní orgán tedy vnímá situaci s ohledem na výše citované veřejnoprávní důvody nezbytnosti zachování sjezdu a výsledky předcházejících řízení tak, že je třeba buď zajistit alternativní sjezd k nemovitostem vyvlastňovaných, nebo stavby, k nimž je vázáno veřejné subjektivní právo, odstranit. V obou případech je však z povahy dovozeného veřejného subjektivního práva vyvlastňovaných ještě vyžadováno buď konání či nekonání vyvlastňovaných směřující k „vzdání se stávajícího sjezdu“. Stále je totiž třeba vycházet ze závěrů obou správních soudů, které veřejné subjektivní právo dovozují z rozhodnutí, jež stávající sjezd označují jako jediný. Je přitom s ohledem na umístění a podnikatelský záměr vyvlastňovaných nabíledni, že „není sjezd jako sjezd“. Pro motocentrum, pneuservis a LPG stanici je z hlediska podnikatelského záměru příznivější napojení na nejvyšší kategorii pozemní komunikace, kterou denně využijí tisíce vozidel, než například připojení místní či účelovou komunikací ze silnice III. třídy.

Odvolací správní orgán si je vědom, že rozhodnutí obou správních soudů výslovně a přímo o odstranění staveb nehovoří, nicméně stále je zde poznámka Nejvyššího správního soudu, podle které se „jedná o úvahy soudu nad rámec nezbytného“ a nelze tedy v rozsudcích očekávat „jasný návod“, jak mají účastníci řízení, potažmo správní orgány, dále postupovat.

Ačkoliv si je odvolací správní orgán vědom, a již to deklaroval výše, že rozhodnutí Městského soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu nejsou co se nabízených řešeních nastalé situace komplexní, nelze pominout skutečnost, že řešení ve smyslu § 10 odst. 4 zákona o pozemních komunikacích, ačkoliv je toto ustanovení v rozsudcích několikrát uváděno, neuvedl jako možné ani jeden ze soudů. I to dle názoru odvolacího správního orgánu jednoznačně nasvědčuje tomu, že § 10 odst. 4 zákona o pozemních komunikacích je za současného majetkoprávního stavu vyvlastňovaných nemovitostí nerelevantní.

Otázku možných alternativních řešení a jejich přípustnosti či možnosti však uspokojivě řeší ustanovení § 3 odst. 6 zákona o urychlení výstavby, které stanoví „*Jde-li o práva potřebná pro uskutečnění stavby dopravní nebo energetické infrastruktury, je podmínka přípustnosti vyvlastnění spočívající v nemožnosti získat tato práva dohodou nebo jiným způsobem splněna, pokud byl vyvlastňovanému doručen návrh na uzavření smlouvy o získání práv k pozemku nebo ke stavbě, která jsou předmětem vyvlastnění, a smlouva nebyla ve lhůtě 90 dnů ode dne doručení návrhu uzavřena, přestože se vyvlastnitel nejméně 30 dnů před podáním žádosti o vyvlastnění pokusil s vyvlastňovaným o návrhu smlouvy jednat.*“

Právní názor spočívající v možnosti vyvlastnit i pozemky a stavby, jejichž potřeba pro realizaci účelu vyvlastnění nespočívá pouze v tom, že by na nich nebo jejich místě měla stavba v budoucnu stát, uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č.j. 2 As 22/2017 - 57, kde věcně šlo o problematiku vyvlastnění stavby rodinného domu, jehož odstranění bylo jednou z podmínek územního rozhodnutí. Odvolací správní orgán na uvedený rozsudek poukazuje, přestože si je vědom skutečnosti, že původní gros tohoto rozsudku se týkalo žádosti vyvlastňovaného o rozšíření vyvlastnění dle § 3 odst. 4 vyvlastňovacího zákona o uvedený rodinný dům a další stavby a je si rovněž vědom, že v daném případě bylo odstranění stavby uvedeno mezi podmínkami vydaného územního rozhodnutí, nicméně závěry obsažené zejm. na straně 11 a 12 rozsudku č.j. 2 As 22/2017 - 57 je možné přiměřeně aplikovat na toto řízení. Přinejmenším je zřejmé, že účelu vyvlastnění mohou bránit i stavby, které budoucí pozemní komunikaci „nestojí přímo v cestě“. Nepominutelná je rovněž paralela týkající se toho, že pro dosažení účelu bylo nezbytné předmětnou stavbu odstranit. Samotná námitka, že v daném případě žádal o rozšíření vyvlastnění vyvlastňovaný, by byla plně relevantní pouze za předpokladu, že by Nejvyšší správní soud nedošel k závěru, že předmětná stavba rodinného domu měla být součástí žádosti o vyvlastnění iniciované přímo vyvlastnitelem. Pročež Nejvyšší správní soud k v tomto rozsudku uvedl „*Předmětná fragmentace souboru pozemků a staveb nezbytných pro účel vyvlastnění proto dle Nejvyššího správního soudu jde proti požadavku minimalizace zásahu do vlastnického práva vyvlastňovaného, odporuje účelu právní úpravy vyvlastnění a nerespektuje princip ekonomie řízení (zde nadto posílený o zájem na urychleném získání práv potřebných k realizaci účelu vyvlastnění – veřejně prospěšné stavby).*“

V této souvislosti pak lze opět ocitovat pasáž rozhodnutí Městského soudu v Praze, týkajícího zrušeného stavebního povolení k předmětné části dálnice D3: „*Vlastník pozemků pod komunikací I/3 je při své stavební činnosti omezen právě tím, že vlastníci sousedících pozemků tu na základě dřívějších rozhodnutí vykonávají svá práva, a to na základě ‚pouhého‘ rozhodnutí stavebního úřadu.*“ (5A 72/2013 - 137-142)

Odvolací správní orgán tyto úvahy provedl s ohledem na svou zákonnou povinnost zkoumat ve smyslu § 3 odst. 1 vyvlastňovacího zákona ve spojení s § 3 odst. 6 zákona o urychlení výstavby, zda lze získat potřebná práva jiným způsobem a ve smyslu § 4 odst. 1 vyvlastňovacího zákona, podle kterého lze vyvlastnění provést jen v nezbytném rozsahu. K těmto úvahám musel rovněž dospět s ohledem na skutečnost, že účel vyvlastnění nevyžaduje dle doloženého souhlasu stavebního úřadu Městského úřadu Tábor ze dne 17. 5. 2012, č.j. METAB 23499/2012/SÚ/Cha, územní rozhodnutí, které zpravidla spolu se zvláštním právním předpisem vymezujícím účel vyvlastnění poskytuje velmi jasný podklad pro stanovení rozsahu vyvlastnění. V daném případě je však rozsah vyvlastnění předmětem posouzení správního orgánu, které je založeno na předložených důkazech, vyjádřeních a právních závěrech správních soudů v předcházejících řízeních. Odvolateli je tak třeba dát za pravdu, že skutečnost, že k realizaci svého záměru nepotřebuje územní rozhodnutí, není možné přičítat k jeho tíži.

Účel stanovený zvláštním zákonem (§ 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění)

KU JČK v napadeném rozhodnutí uvádí, že „nelze než konstatovat, že účel vyvlastnění, stanovený jak v § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona, tak účel uvedený v § 17 odst. 2 písm. a) silničního zákona, neodpovídá požadavku na vyvlastnění požadovaných nemovitostí. Tyto nemovitosti nejsou přímo pro stavbu vymezeny v územně plánovací dokumentaci, stejně tak nejsou potřebné k zajištění její výstavby ani dalšího užívání. Nejsou potřebné ani k jejím opravám a modernizaci.“

S uvedeným závěrem KÚ JČK se odvolací správní orgán zásadně nemůže ztotožnit, a to z následujících důvodů. Pakliže Městský soud v Praze a Nejvyšší správní soud shodně konstatovali, že vyvlastňovaným „byla vydána rozhodnutí, která autoritativně vyslovila, že budou moci trvale užívat stávající obslužnou komunikaci k čerpací stanici PHM“ a z tohoto důvodu došlo v konečném důsledku ke zrušení vydaného stavebního povolení na část dálnice D3, je zcela zřejmé,

že dovozované oprávnění užívat přístupovou komunikaci veřejně prospěšné stavbě dálnice D3 brání. Je tak především třeba zabývat se právní povahou tohoto oprávnění. Z obou soudních rozhodnutí je přitom nesporné, že toto právo je na základně příslušných veřejnoprávních rozhodnutí (územní, stavební a kolaudační) spjata s předmětnými nemovitostmi vyvlastňovaných. Jak zákon o pozemních komunikacích tak stavební zákon hovoří v případě stanovení účelu vyvlastnění o tom, že vyvlastnit je možné práva k pozemkům a stavbám „*potřebná pro uskutečnění stavby*“. Je přitom zřejmé, že bez dořešení majetkoprávních otázek ve vztahu k pozemkům vyvlastňovaných není možné stavbu uskutečnit a určitá práva k pozemkům a stavbám jsou tedy pro uskutečnění stavby dálnice D3 potřebná.

Odvolací správní orgán nemůže při úvahách obsažených v odůvodnění tohoto rozhodnutí pominout ani jemu z úřední činnosti známý rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 10 A 141/2019-97, který volně navazuje na soudní a správní řízení týkající se stavebního řízení předmětné stavby části dálnice D3, konkrétně žaloby vyvlastňovaných na nečinnost speciálního stavebního úřadu. Odvolací správní orgán uvádí část tohoto rozsudku, jež má vazbu i do tohoto odvolacího řízení: „*Městský soud v Praze proto považuje za věcně správnou úvahu žalovaného, podle níž v případě nedostatku dohody mezi osobou zúčastněnou na řízení a žalobcem ohledně osudu jeho nemovitosti, resp. přístupu k nim, v důsledku stavby předmětného úseku dálnice (bez ohledu na to, kdo z nich má na této dohodě výraznější podíl) může být sporná otázka vyřešena ve vyvlastňovacím řízení. Aniž by soud zkoumal a mohl vůbec v tomto řízení zkoumat konkrétní podmínky a okolnosti vyvlastňovacího řízení zahájeného osobou zúčastněnou na řízení před Vyvlastňovacím úřadem, t.č. ve stadiu odvolacího řízení, je obecně přesvědčen o tom, že právě pro tento typ případů, kdy se stavebník liniové stavby dopravní infrastruktury budované ve veřejném zájmu neshodne na řešení majetkoprávních vztahů se soukromým vlastníkem dotčeným takovou stavbou, přijal zákonodárce v návaznosti na čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod vyvlastňovací legislativu. Jak plyne z důvodové zprávy k zákonu o vyvlastnění, „mimořádný zásah do vlastnictví může znamenat pro dosavadního vlastníka úplnou ztrátu vlastnictví nebo jen určité omezení jeho výkonu ve prospěch jiného subjektu.“. Přitom akcent na přiměřenost zásahu do vlastnického práva dosavadních vlastníků tato důvodová zpráva chápe „ve dvou rovinách. První z nich se týká intenzity zásahu do vlastnického práva, a může dosáhnout jen takového stupně, který postačuje k realizaci uvedeného účelu. Pokud stačí pouhé omezení vlastnictví, nelze právo odejmout. Druhá rovina se týká kvantity – velikosti vyvlastňovaného pozemku nebo stavby. Odejmout vlastnictví nebo jeho výkon omezit lze jen na ploše nezhytně nutné k dosažení zákonem daného účelu. I nadále se vyvlastňovanému přiznává právo na to, aby mu na základě jeho žádosti bylo vlastnické právo odejmuto, bude-li to pro něj příznivější, či vyvlastněna i zhlá část pozemku nebo stavby, pokud by ji nemohl nadále účelně využívat.“ (srov. § 4 ve spojení s § 2 písm. a) a d) zákona o vyvlastnění).*“

Zejména otázku rozsahu vyvlastnění a jeho přiměřenosti potřebám účelu vyvlastnění považuje odvolací správní orgán v daném případě za zcela stěžejní a v následujících pasážích jí bude věnovat pozornost.

Nemožnost dosáhnout práv k pozemku či stavbě dohodou či jiným způsobem (§ 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění)

V této otázce odkazuje odvolací správní orgán na ustanovení § 3 odst. 6 zákona o urychlení výstavby, kdy „*Jde-li o práva potřebná pro uskutečnění stavby dopravní nebo energetické infrastruktury, je podmínka přípustnosti vyvlastnění spočívající v nemožnosti získat tato práva dohodou nebo jiným způsobem splněna, pokud byl vyvlastňovanému doručen návrh na uzavření smlouvy o získání práv k pozemku nebo ke stavbě, která jsou předmětem vyvlastnění, a smlouva nebyla ve lhůtě 90 dnů ode dne doručení návrhu uzavřena, přestože se vyvlastnitel nejméně 30 dnů před podáním žádosti o vyvlastnění pokusil s vyvlastňovaným o návrhu smlouvy jednat.*“ Vyvlastnitel přitom doručil vyvlastňovaným návrh na uzavření smlouvy a rovněž se s nimi před podáním žádosti o vyvlastnění pokusil jednat, když k problematice proběhlo dne 24. 9. 2019 společné jednání.

Tato podmínka však nemůže být splněna, pokud vyvlastnitel v rámci návrhu smlouvy a případných jednání stanovil větší rozsah vyvlastnění, než je ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění přípustný. I v tomto případě je tedy opět dořešení otázky závislé na stanovení nezbytného rozsahu.

Soulad s cíli a úkoly územního plánování (§ 3 odst. 2 zákona o vyvlastnění)

Správní orgán prvního stupně ve věci uvedl, že stavba dálnice D3 je vedena jako veřejně prospěšná a je vymezena v územně plánovací dokumentaci. Účelu vyvlastnění ale neodpovídá požadavek na vyvlastnění nemovitostí, které nejsou pro stavbu vymezeny v územně plánovací dokumentaci, a rovněž nejsou potřebné k zajištění její výstavby, ani dalšího užívání. Nejsou potřebné ani k jejím opravám a modernizaci. Dle jeho názoru se tak podmínka § 3 odst. 2 zákona o vyvlastnění částečně překrývá s podmínkou § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění, která se týká nezbytného rozsahu.

K tomu odvolací správní orgán cituje ustanovení § 3 odst. 2 zákona o vyvlastnění: *„Sleduje-li se vyvlastněním provedení změny ve využití nebo v prostorovém uspořádání území, včetně umístění staveb a jejich změn. lze je provést, jen jestliže je v souladu s cíli a úkoly územního plánování.“* Přičemž splnění této zákonné podmínky se ve vyvlastňovacím řízení zpravidla dokládá vydaným územním rozhodnutím, příp. společným povolením, v případě staveb, jež je vyžadují.

V případě tohoto vyvlastňovacího řízení je vyvlastněním sledováno vybudování stavby „Dálnice D3 Tábor – Veselí nad Lužnicí, stavba 0306 – obchvat Tábora (pravý jízdní pás)“ a odstranění stávajících staveb vyvlastňovaných, které vybudování předmětné stavby brání z důvodu, že je s nimi spjato veřejné subjektivní právo na užívání příjezdové komunikace a nemohou přijít o jediný stávající přístup.

Dle podkladů obsažených ve správním spise není na stavbu předmětné části dálnice D3 vydáno územní rozhodnutí. Podle souhlasu stavebního úřadu Městského úřadu Tábor ze dne 17. 5. 2012, č.j. METAB 23499/2012/SÚ/Cha, předmětná stavba nevyžaduje územní rozhodnutí ve smyslu § 81 odst. 3 stavebního zákona (ve znění ke dni vydání souhlasu). Dále je možné uvést, že stavba dálnice D3 je vymezena v Politice územního rozvoje, Zásadách územního rozvoje Jihočeského kraje a Územním plánu města Tábor a není tedy pochyb, že je v souladu s cíli a úkoly územního plánování.

Samotné odstranění stavby pak není změnou ve využití nebo v prostorovém uspořádání území sledovanou stavebním zákonem z hlediska souladu s cíli a úkoly územního plánování.

Nad to je možné uvést a interpretačně využít Metodické sdělení k veřejně prospěšným stavbám dopravní infrastruktury Ministerstva pro místní rozvoj č. j. MMR-34232/2019-81, které k problematice vedlejších staveb veřejně prospěšných staveb dopravní či technické infrastruktury uvádí: *„Je třeba dbát na to, aby stavby vedlejší, které by mohly „vyběhnout“ mimo koridor vymezený v územním plánu pro příslušnou dopravní nebo technickou infrastrukturu, nebyly v navazujících plochách s rozdílným způsobem využití podmínkami nepřípustného využití těchto ploch vyloučeny.“*

Odvolací správní orgán je tedy názoru, že i v případě, kdy by měl být u odstranění předmětných staveb sledován soulad s cíli a úkoly územního plánování, je s těmito v souladu z důvodu souvislosti takového opatření se stavbou dálnice D3.

Odvolací správní orgán si ještě pro úplnost dovolí konstatovat, že požadavkem § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona není, aby ve vydané územně plánovací dokumentaci byly vymezeny pozemky a stavby, jež mají být vyvlastněny, ale aby v ní byly vymezeny připravované veřejně prospěšné stavby, což je v daném případě jednoznačně splněno.

Veřejný zájem na dosažení účelu převažuje nad zachování dosavadních práv vyvlastňovaného a veřejný zájem musí být prokázán ve vyvlastňovacím řízení (§ 3 odst. 1 a § 4 odst. 2 vyvlastňovacího zákona)

K řešení této otázky může odvolací správní orgán uvést stručně následující.

Stavby dálnic označuje § 17 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích za veřejně prospěšné stavby. Stavba je rovněž jako veřejně prospěšná vymezena v územně plánovací dokumentaci.

Předmětnou stavbou dojde k vylepšení dálkového tranzitního spojení Prahy a oblasti jižních Čech s tím, že dojde ke zprovoznění dvou pruhů dálnice a odstranění stávajícího zúžení dálnice v oblasti Tábora. Stavbou se také výrazně zvýší bezpečnost předmětného úseku a dojde k větší plynulosti provozu. Nedokončený úsek přitom snižuje efektivitu a význam celé veřejně prospěšné stavby dálnice D3. Stavba příslušné části dálnice D3 má rovněž sloužit blíže neurčenému okruhu osob, který se pohybuje denně v řádu tisíců. Podle posledních výsledků sčítání dopravy na dálniční a silniční síti ČR, které v roce 2016 provedl odvolatel, a jež jsou dostupné online (v případě předmětného úseku <http://scitani2016.rsd.cz/content/doc/31-24.jpg?v=2016b>), činí roční průměr denních intenzit více než 10 000 vozů.

Dálnici D3 a její části je třeba také vnímat v celorepublikovém měřítku jako součást evropské sítě TEN-T spojující ČR a Rakousko.

Takový celospolečenský přínos lze vyhodnotit tak, že je nadřazený zájmu vyvlastňovaných na zachování jeho dosavadních vlastnických práv k pozemkům a stavbám motocentra, pneuservisu a stanice LPG.

Další podrobné posouzení této otázky přenechává odvolací správní orgán vyvlastňovacímu úřadu pro řízení v prvním stupni.

Vyvlastnění jen v rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění

Z výše uvedeného je zřejmé, že nejpodstatnější otázkou je právě stanovení rozsahu vyvlastnění, který je nezbytný pro dosažení vyvlastňovacího účelu.

Předně může odvolací správní orgán poukázat na skutečnost, že zákon o vyvlastnění poskytuje oproti soukromému právu pouze omezenou možnost řešení některých právních vztahů. Můžeme se tak setkat se situací, kdy z hlediska roviny soukromoprávní by byla možným nástrojem dosažení účelu vyvlastnění např. nájemní smlouva, tu ale nelze vyvlastnit, resp. tedy práva z ní vyplývající. V rovině vyvlastňovacího zákona by pak v případě, že by se nepodařilo aplikovat jiné soukromoprávní instituty, mohlo dojít k omezení vlastnického práva zřízením věcného břemene ve prospěch vyvlastnítele.

Rovněž se setkáváme se situací, kdy vlastník pozemku je ochoten přistoupit jen na méně závažný zásah do svých práv, než je třeba věcné břemeno a nabízí pouze souhlas s provedením stavby či nájemní smlouvu, k tomu ovšem kontrují stavebníci veřejně prospěšné infrastruktury, že takové smlouvy dostatečně negarantují potřeby účelu vyvlastnění, zejm. mají závazkový charakter (působí tedy *inter partes*) a nikoliv věcněprávní (působící *erga omnes*). K tomu uvedl například Nejvyšší správní soud v rozsudku č.j. 7 As 2/2013 – 39: „Vzhledem k zájmu na řádném provozu pozemních komunikací je třeba vždy upřednostnit takové majetkoprávní vypořádání, které bude dlouhodobým řešením vlastnických vztahů mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem stavby.“

Nepochybně je možné předpokládat i případy, kdy vlastník odmítá uzavřít kupní smlouvu a dožaduje se uzavření smlouvy o zřízení věcného břemene, ačkoliv realizací účelu vyvlastnění dojde např. k zabránění celého pozemku, a tím tedy ke stavu označovanému obecně jako *nuda proprietas*. Zde je pak právě ve vyvlastňovacím řízení třeba volit ve smyslu odvolatelem uváděné „restituční“ judikatury takovou interpretaci, která by směřovala k naplnění účelu vyvlastnění a současně respektovala proporcionalitu mezi ochranou vlastnických práv vyvlastňovaných a prosazením konkrétního veřejného zájmu. (viz nálezn Ústavního soudu ve věci restitucí sp. zn. IV. ÚS 176/03). Právní názor, že vyvlastňovací úřad by měl „zamítnout návrh na vyvlastnění

zřízením věcného břemene, pokud by výsledkem bylo tzv. holé vlastnictví“ je uveden i v publikaci Hanák J. a kol. *Zákon o vyvlastnění. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s. 31.

Vzhledem k tomu, že odvolací správní orgán jednoznačně identifikuje vymezení překážky v dokončení stavebního řízení a tím i stavby dálnice D3 v rozhodnutích Městského soudu a Nejvyššího správního soudu je třeba z nich při stanovení rozsahu vyvlastnění vycházet.

Odvolací správní orgán si tedy opět dovolí některé významné pasáže rozhodnutí Městského soudu v Praze č.j. 5A 72/2013-137 ocitovat:

- *„Nezávisle na tom totiž žalobcům nadále svědčí veřejnoprávní oprávnění k užívání jejich nemovitostí, které bylo založeno územními rozhodnutími, stavebními povoleními a kolaudačními rozhodnutími – a toto oprávnění nemůže zaniknout, respektive být fakticky zhaveno obsahem, jen proto, že i investor na sousedním pozemku se rozhodl započít stavbu.“*
- *„Žalobcům byla naopak vydána rozhodnutí, která autoritativně vyslovila, že budou moci trvale užívat stávající obslužnou komunikaci k čerpací stanici PHM.“*
- *„Žalobci sami mají i nadále právo využívat příslušnou obslužnou komunikaci právě z titulu rozhodnutí vydaných v řízeních o jejich vlastních žádostech.“*
- *„Jisté však je, že žalobci nemohou pozbýt jediného stávajícího přístupu ke svým nemovitostem, a tím pádem bez náhrady přijít o své dosavadní investice do nich: takový stav by byl stavem protiprávním.“*

Odvolací správní orgán již výše konstatoval, že zrušení veřejného subjektivního práva na užívání sjezdu podle § 10 odst. 4 zákona o pozemních komunikacích není možné s ohledem na skutečnost, že je správní soudy váží k dříve vydaným rozhodnutím podle stavebních předpisů. S ohledem na časový odstup již dnes nelze napadat ani akty vydané vyvlastňovaným podle stavebního práva.

Veřejné subjektivní právo dovozené správními soudy ze správních rozhodnutí je tak jednak vázáno na osoby, jimž byla rozhodnutí adresována, příp. jejich právní nástupce, a jednak k samotným pozemkům, na nichž byly stavby rozhodnutími umístěny a stavbám, které byly těmito rozhodnutími povoleny. Podle příslušných rozhodnutí byly stavby umístěny na pozemcích vyvlastnitelů parc. č. [REDAKCE] a [REDAKCE] v k.ú. Měšice, z nichž se pak následně vyčlenily pozemky, na nichž některé umístěné a povolené stavby stojí. Pro dosažení účelu vyvlastnění je tedy nezbytné dle názoru odvolacího správního orgánu vyvlastnění všech pozemků a staveb, s nimiž je právo na užívání přístupu spojeno.

Odvolací správní orgán se mimo jiné zabýval i tím, zda by pro realizaci účelu vyvlastnění nebylo dostatečné vyvlastnění pouze staveb, resp. pozemků, jichž jsou stavby součástí, a případných práv na přístup k těmto pozemkům, aby mohlo dojít k odstranění staveb. Nicméně k tomuto závěru se nakonec odvolací správní orgán nepřiklonil. Odvolací správní orgán si je přitom vědom, že společnost ARMEX Oil, s. r. o. pozemky po odstranění stavbě čerpací stanice stále vlastní, nicméně, jak již odvolací správní orgán uvedl je poměrně podstatný rozdíl mezi širokými možnostmi soukromého práva a možnostmi vyvlastňovacího zákona. Rovněž je třeba uvést, že v případě společnosti ARMEX Oil, s. r. o. a jejích pozemků šlo o dočasné stavby a rovněž této společnosti již nesvědčí žádný správní akt zakládající právo na sjezd a jeho užívání. Oba případy jsou tedy diametrálně rozdílné.

Pouze v případě odnětí vlastnického práva ke všem uvedeným pozemkům a stavbám vyvlastňovaných na vyvlastnítele přejdou v plném rozsahu všechna zbývající práva a povinnosti vyplývající z předmětných územních, stavebních a kolaudačních rozhodnutí. Následně bude moci vyvlastnitel jako vlastník staveb přistoupit k jejich odstranění, čímž padne předposlední veřejnoprávní překážka realizace předmětného úseku dálnice D3 spočívající v nemožnosti zrušit jediný přístup ke stavbám.

Poslední překážkou je pak už jen samotná existence veřejného subjektivního práva na užívání obslužné komunikace, kterou je i po odstranění staveb možné dle názoru odvolacího správního orgánu na základě vydaných rozhodnutí dovozovat ve vztahu k pozemkům, na nichž byly stavby umístěny, resp. jichž se staly po účinnosti nového občanského zákoníku součástí, a to v rozsahu vymezeném v předmětných rozhodnutích, tj. nikoliv pouze k těm částem pozemku, na nichž stavby stály. Tato poslední překážka pak zanikne z vůle vyvlastnítele jako vlastníka, protože tomu nebude bránit existence staveb vyžadujících přístup.

Odvolací správní orgán považoval ještě za nezbytné vyjádřit se k jedné otázce procesní a k jedné námitce vyvlastňovaných.

Otázka účastenství [REDAKCE]

V prvostupňovém řízení vyvlastňování namítali, že mezi účastníky řízení není [REDAKCE] [REDAKCE] která se svého účastenství i sama domáhala z titulu tvrzeného vlastnictví čerpací stanice LPG. Tuto námitku prvostupňový správní orgán vypořádal v odůvodnění svého rozhodnutí s tím, že účastenství [REDAKCE] nebylo v rámci řízení jednoznačně prokázáno.

Prvostupňový správní orgán tak zatížil prvostupňové řízení procesní vadou, když o tvrzeném účastenství [REDAKCE] nerozhodl podle § 28 odst. 1 správního řádu. Zákon o vyvlastnění jako speciální právní předpis problematiku tvrzeného účastníka řízení neřeší a správní řád je subsidiárním procesním předpisem. Dle názoru odvolacího správního orgánu tak mělo být o účastenství [REDAKCE] rozhodnuto usnesením podle § 28 odst. 1 správního řádu.

Ačkoliv je ve smyslu § 45 odst. 1 správního řádu žadatel povinen v žádosti uvést jemu známé účastníky řízení, odpovědnost za jejich správné vymezení v rámci správního řízení nese správní orgán.

Odvolací správní orgán k tomu může dále uvést, že po přijetí zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zejména s ohledem na přechodná ustanovení obsažená v § 3054 a 3055 odst. 1, je třeba, aby vyvlastňovací úřady věnovaly problematice staveb neevidovaných v katastru nemovitostí nezbytnou pozornost, a to zejména vzhledem ke skutečnosti, že vyvlastnitel může s ohledem na zásadu *superficies solo cedit* označit v žádosti pouze pozemek a jeho vlastníka v domnění, že stavba na něm je jeho součástí a není tedy samostatnou věcí v právním smyslu vyvlastnitelnou dle zákona o vyvlastnění. Vyřešení této otázky je pak kromě rozsahu vyvlastnění zásadní samozřejmě i pro stanovení náhrady za vyvlastnění.

Vyvlastňovací úřad tedy měl v řízení zjistit, zda jsou tvrzení [REDAKCE] a vyvlastňovaných pravdivá (např. provedením dokazování – předložení listin o nabytí vlastnického práva) a nikoliv pouze pasivně zhodnotit tvrzení o účastenství.

S ohledem na skutečnost, že se prvostupňový správní orgán s účastenstvím [REDAKCE] [REDAKCE] nevypořádal, nezbyvá než v odvolacím řízení vycházet z ustanovení § 28 odst. 1 správního řádu a v pochybnostech ji považovat za účastníka řízení. Skutkový stav zjištěný prvostupňovým správním orgánem neposkytuje dostatečný podklad pro rozhodnutí o účastenství. Odvolací správní orgán tedy není schopen v odvolacím řízení uvedenou procesní vadu napravit.

Námitka vyvlastňovaných ve vztahu k dělení nároků

Vyvlastňování v rámci prvostupňového řízení uplatnili námitku „*Reálně hrozící separace odškodnění celé újmy vyvlastňovaných, jež jim náleží z důvodu nezákonného postupu vyvlastnítele, a s tím související nezákonnost postupu vyvlastňovacího úřadu, zásah do ústavního práva na ochranu majetku.*“ Kdy vyvlastňování mimo jiné namítají, že pokud by vyvlastňovací úřad vydal mezitímní rozhodnutí, došlo by k separaci jejich nároků a nepřiměřenému zásahu do jejich práv.

Odvolací správní orgán k tomu a ke skutečnosti, že jedním z hlavních požadavků vyvlastňovaných v rámci jednání s vyvlastnítelem dne 24. září 2019 byl požadavek na „celkové

narovnání“ mezi vyvlastňovanými a Českou republikou, může uvést, že již nyní vyvlastňovaní některé své nároky separátně uplatňují, přičemž předmětem vyvlastňovacího řízení může být pouze poskytnutí náhrady za vyvlastnění ve smyslu ustanovení § 10 a násl. zákona o vyvlastnění.

VI. Závěrečné poznámky

Poslední otázkou, kterou se ve vztahu k výroku tohoto rozhodnutí musí odvolací správní orgán zabývat, je zda lze žádost o vyvlastnění ve světle výše uvedeného (zejména ve vztahu k nepřiléhavé interpretaci § 3b odst. 6 zákona o urychlení výstavby vyvlastnitelem) znovu projednat. Zákon o vyvlastnění přitom vyžaduje při plnění podmínek vyvlastnění zaslání návrhu smlouvy v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu vyvlastnění spolu s informací „o účelu vyvlastnění, tedy o konkrétním záměru, který nelze uskutečnit bez získání potřebných práv k pozemku nebo ke stavbě od vyvlastňovaného, s upozorněním, že nedojde-li k uzavření smlouvy, je možné ve veřejném zájmu získat tato práva vyvlastněním“. Odvolací správní orgán je toho názoru, že i přes chybnou interpretaci vyvlastnitele, uvedenou v rámci smluvních jednání i prvostupňového řízení, lze žádost znovu projednat. Je z ní totiž dostatečně zřejmý nejen rozsah, ale i stanovený účel vyvlastnění. Dílčí nepřiléhavé odůvodnění žádosti na její posouzení nemá zásadní vliv.

Nad rámec uvedeného upozorňuje odvolací správní orgán na ustanovení § 3054 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a závěr Nejvyššího správního soudu uvedený v rozsudku č.j. 2 As 22/2017 - 57, kde s ohledem na odkazované ustanovení občanského zákoníku a aplikovanou zásadu *superficies solo cedit* přestaly být stavby, které měly k 1. 1. 2014 stejného vlastníka samostatnou věcí v právním slova smyslu a staly se součástí pozemků, na nichž stojí. Předmětem vyvlastnění tedy nemohou být stavby, jež se v souvislosti s novým občanským zákoníkem staly součástí pozemku a *a contrario* předmětem vyvlastnění naopak mohou být stavby, které se ve smyslu § 3055 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, s pozemky z důvodu rozdílných vlastníků nesplynuly.

Odvolací správní orgán dále upozorňuje vyvlastňovací úřad, že se ve výroku napadeného rozhodnutí dopustil několika chyb v psaní, když místo čísla popisného 557 uváděl 507. Odvolací správní orgán toto upozornění činí s vědomím, že se jedná o vadu výroku, kterou by mohl v odvolacím řízení napravit, nicméně s ohledem na výrok tohoto rozhodnutí má upozornění význam především pro nové prvostupňové rozhodnutí.

Vzhledem k výše uvedenému rozhodl odvolací správní orgán tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí. Odvolací správní orgán zejména vyslovil v rámci výše uvedeného odůvodnění svůj právní názor, jímž je vyvlastňovací úřad při novém projednání vázán.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se nelze dle § 91 odst. 1 správního řádu odvolat.

V Praze 17. července 2020

Mgr. Martin Kozák

vedoucí samostatného oddělení

Samostatné oddělení odvolacích řízení k liniovým stavbám

